

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET NEDERLANDSCH ECONOMISCH INSTITUUT

20^E JAARGANG

WOENSDAG 26 JUNI 1935

No. 1017

COMMISSIE VAN REDACTIE:

P. Lieftinck; N. J. Polak; J. Timbergen; F. de Vries en
H. M. H. A. van der Valk (Redacteur-Secretaris).

Redactie-adres: Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.
Aangeteekende stukken: Bijkantoor Ruijgeplaatweg.
Telefoon Nr. 35000. Postrekening 8408.

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: Nijgh & van Ditmar N.V., Uitgevers; Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en giro-rekening No. 145192.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Economisch-Statistisch Kwartaalbericht f 1,—. Leden en donateurs ontvangen het weekblad en het Kwartaalbericht gratis en een reductie op de verdere publicaties.

INHOUD.

	Blz.
DE DUBBELE WEEKDIENST VAN DE K. L. M. OP NEDERLANDSCH-INDIË door F. Spittel	542
De Amsterdamsche winkelverordening door Dr. J. F. ten Doesschate	543
Het vraagstuk van den afzet van Javasuiker in de Tweede Kamer door A. Volz.....	544
De situatie aan de graanmarkt door A. P. Schilthuis	545
De wereldhandel in 1934	546
De Rijksmiddelen over Mei 1935	548
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De Fransche kapitaalmarkt en de Caisse des Dépôts et Consignations door Dr. K. von Buday.....	549
AANTEEKENINGEN:	
„Reuzen” schepen	551
Het vraagstuk van de oprichting van industriebanken	551
Oorzaken van de opleving in de Amerikaanse automobiellindustrie	552
De Regeering over de contingentteering van cement	553
Engeland en het Internationaal Ruwstaalkartel ..	553
Goudproductie en wereldherstel.....	554
De haven van Antwerpen in 1934.....	554
BOEKAANKONDIGINGEN:	
Jahrbuch für National-Sozialistische Wirtschaft....	555
Monetary Opinions and Policy 1924—'34	555
MAANDLIJFERS:	
Overzicht van den stand der Rijksmiddelen	555
Hypotheekrente in Nederland	556
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen	556
STATISTIEKEN	557—560
Geldkoersen. — Wisselkoersen. — Bankstaten.	

24 JUNI 1935.

Op de geldmarkt is eenige ontspanning merkbaar. De gelden, o.m. ook die, welke met het oog op de hooge rente tijdelijk buitenslands belegd waren, kunnen daar niet verder verlengd worden, aangezien ook de buitenlandsche circulatiebanken aan de bankiers den eisch hebben gesteld geen termijnzaken te bemiddelen, die niet op commercieelen grondslag berusten. Ook thans zou nog op deze wijze, wel niet met zulk een groot rentevershil, een hoogere rente dan hier thans te maken is, te bedingen zijn. Deze gelden zoeken thans plaatsing op onze geldmarkt, waardoor de geldprijzen terugloopen. Driemaands bankaccepten zijn van 5 pCt. op 4½ pCt. gekomen, terwijl ook de prijzen voor het regeeringspapier over de geheele linie teruggegaan zijn. Prolongatie kwam van 4 op 3 pCt. Call is vanzelfsprekend ook ruimer; de notering liep van 4¼ op 3¾ pCt. terug.

* * *

De inschrijving op het schatkristpapier had het volgende resultaat:

	In f 1000.— ingeschr. toegew.	In f prijs	% rendement
3-maands	29.140	24.670	988.35
6-maands	11.340	10.740	976.90
1-jaars 3½ pCt.	20.823	16.875	992.85
3-jaars 4 pCt.	4.033	3.802	992.50
5-jaars 4 pCt.	4.740	3.550	979.60

Bij vergelijking met de voorlaatsst gehouden inschrijving blijkt, dat het Rijk thans beduidend slechter uit is geweest.

Op de wisselmarkt bleef het heel kalm; de omzetten waren gering. Slechts wissel-transacties, welke uit goud-arbitrage voortvloeiden, brachten zoo nu en dan voor korten tijd eenige levendigheid. De Pondenkoers is hier maar weinig veranderd; de geheele week bleef de koers zich tusschen de 7.25 en 7.27 bewegen. De Dollarkoers is teruggegaan en van 1.47½ op 1.46¾ gekomen. De \$/f koers werd op ca. 4.94¼ gehouden. Fransche Francs kwamen van 9.73¾ op 9.72¾. Zeer aangeboden lagen Belga's; van 24.90 daalde de notering tot 24.75. Waar de Banque Nationale in Brussel geen goud afgeeft, kan door goudaankopen aan deze koersdaling geen einde gemaakt worden. Ook is het geen geruststellend teeken, dat er hier te lande wederom aanvragen uit België inkomen om prijsnotering van gouden munten. Zwitsersche Francs kwamen van 48.17 op 48.09. Lires ca. 12.15. Oostenrijksche Schillingen, die eenigen tijd hooger genoteerd werden, zijn thans ook weder op het gewone niveau aangeland: ca. 24.80. Marken liepen van 59.40 op 59.22½ terug. Zeer aangeboden waren Registermarken, welke beduidend lager noteerden. Effectenspermarken en Credietenspermarken fractioneel hooger.

Door de rustiger omstandigheden zijn ook de marges op de termijnmarkt gunstig beïnvloed. Een- en driemaands Londen noteerde tenslotte „slechts” 2¼ en 10 c. boven contant; Dollars deden ½ en 2½ c. agio.

Door het terugloopen van de goudprijzen is het de laatste dagen mogelijk geweest goud in de open markt te Londen te kopen, hetwelk dan aan De Nederlandsche Bank kon worden afgeleverd. Er was echter ook goede vraag naar baren, levering Londen (f 1.647), waardoor onze Centrale Bank menig postje misliep. Eagles deden tenslotte: 2.52; Sovereigns: 12.30 en Gouden Tientjes: 10.30. Marken bankpapier ca. 49.50.

DE DUBBELE WEEKDIENST VAN DE K. L. M. OP NEDERLANDSCH-INDIË.

Reeds thans hebben de Nederlandsche Posterijen de opbrengst in het laatste kwartaal van 1934 der Indische luchtpost gepubliceerd. Daardoor kan voor de eerste maal een vergelijking worden gemaakt tusschen twee jaren, nl. tusschen 1933 en 1934. De totale opbrengst blijkt gestegen te zijn met rond f 52.600, d.i. 4 pCt. De Nederlandsche correspondentie steeg weliswaar met f 59.300, d.i. met 6,7 pCt. en de opbrengst van de postpakketten met f 5.800, d.i. 85 pCt., maar de buitenlandsche correspondentie daalde met f 12.500, d.i. 3,5 pCt. De opbrengst daarvan maakt 26 pCt. uit van het totaal, van de postpakketten 1 pCt., van de Nederlandsche correspondentie 73 pCt.

De opbrengst van de Indische luchtmail.				
	1933	1934	verschil	in %
Totaal in beide				
richtingen f 1.288.000	f 1.340.000	+ 52.000	+ 4	
Ned. corresp. id. „ 918.000	„ 978.000	+ 59.000	+ 6,7	
Pakketpost id. „ 6.900	„ 12.700	+ 5.800	+ 85	
Buit. corr. id. „ 362.000	„ 350.000	— 12.000	— 3,5	

De daling van de opbrengst der buitenlandsche correspondentie blijkt reeds te zijn ingezet in het tweede kwartaal van 1934. Het eerste kwartaal bracht in de richting Amsterdam—Batavia nog een stijging van 8,4 pCt. en in de richting Batavia—Amsterdam van 42,7 pCt., maar in het tweede kwartaal daalde de richting Asd.-Bt. reeds met 8,5 pCt., terwijl de richting Bt.-Asd. nog steeg met 11 pCt. Daarna werd de daling algemeen. Het derde en vierde kwartaal leverde in beide richting samen een achteruitgang op van niet minder dan 12,9 pCt.

De oorzaak daarvan is ongetwijfeld de Engelsche concurrentie, die in 1933 haar lijn naar het Oosten successievelijk verlengde tot Singapore. Eind 1934 verdubbelden Imperial Airways met haar zusterondernemingen den dienst op het Oosten en voerden de Engelsche Posterijen een „flat rate” in, die een vrij aanzienlijke verlaging van het luchtrecht bracht. In December 1934 werd verder de lijn doorgetrokken van Singapore via Nederlandsch-Indië naar Australië. Tenslotte kondigde eind December 1934 de toenmalige Engelsche onderstaatssecretaris voor de luchtvaart, Sir Philip Sassoon, in het Lagerhuis een plan aan, omvattende: 1. vier of vijf diensten per week van Engeland naar Britsch-Indië; 2. waarvan drie diensten per week naar Singapore; 3. waarvan twee diensten per week naar Australië; 4. afschaffing van het luchtrecht; 5. verdere opvoering der snelheid.

Daar voor dit plan de vloot moet worden vernieuwd en overleg met Engelsch-Indië en de Dominions noodig is, achtte de onderstaatssecretaris het project niet eerder uitvoerbaar dan 1937.

Het lijdt dus geen twijfel, of de Engelsche concurrentie zal nog aanzienlijk toenemen en verdere daling in de opbrengst van het luchtrecht der buitenlandsche mail is dus geenszins uitgesloten.

Naar aanleiding van de Engelsche activiteit heeft de K.L.M. haar oude plan om de groote floakpers type F XXXVI, met 32 zitplaatsen of 16 slaapplaatsen op de Indische lijn te brengen, opgegeven voor een urgentieprogramma: verdubbeling van den dienst met kleinere, maar snellere vliegtuigen. De keus viel op de Amerikaansche Douglas DC 2. Met de uitvoering van dit programma is 12 Juni begonnen. De reistijd van begin- tot eindpunt is teruggebracht tot 5½ dag, daardoor kunnen brief en antwoord teruggebracht worden binnen 14 dagen. Een noodzakelijke verbetering, die niet te danken is aan de verdubbeling, maar aan de versnelling van den dienst. Ook één Douglasdienst per week geeft een cyclus van 14 dagen. Daar de Indische luchtpost hoofdzakelijk uit familiecorrespondentie bestaat, die uitgesproken een wekelijksch karakter heeft, was verdubbeling van den dienst geen postale eisch. De Indische Posterijen

verhoogden haar deel der garantie dan ook in het geheel niet, de Nederlandsche met slechts f 1000 per week. De totale garantie is dus sedert 12 Juni van f 50.000 op f 51.000 per week gekomen.

De dubbele weekdienst kan wel van belang zijn voor het passagiersverkeer. De dubbele Douglasdienst brengt nl. bijna evenveel zitplaatsen voor passagiers als de F XXXVI slaapplaatsen zou brengen. Per Douglas kunnen op de Indische route 7 passagiers worden vervoerd, d.i. per week in beide richtingen 28. Vóór 12 Juni waren in de Fokkers per week in beide richtingen 8 à 10 plaatsen beschikbaar. De dubbele Douglasdienst heeft dus heel wat meer passagiers noodig, dan de oude dienst met Fokkers, wil het deficit niet stijgen.

Nu is het een bekend feit, dat een goed deel van het passagiersvervoer der K.L.M. enigermate georiënteerd is. Cijfers hieromtrent zijn nimmer gepubliceerd, maar er zijn toch voldoende gegevens bekend, om te mogen constateeren, dat een verhouding 50—50 niet ver bezijden de waarheid kan zijn. De vraag is nu gerechtvaardigd of in 1937, als het groote Engelsche aanbod in vervoergelegenheid komt, het Engelsch georiënteerde verkeer, dat wij tot heden krijgen en tot 1937 wel zullen behouden, niet evenzeer zal gaan verminderen, als nu de buitenlandsche mail reeds doet.

Het groote kapitaal, door de jaren in de Indische lijn gestoken, zou zeker veiliger zijn belegd, wanneer de Nederlandsche luchtvaart in hoofdzaak streefde naar dekking van de *Nederlandsche* verkeersbehoefte en niet de exploitatie goeddeels afhankelijk maakte van een speculatie op *buitenlandsch* verkeer. De Nederlandsche verkeersbehoefte vraagt voorshands slechts om één passagiersdienst per week en daarnaast om een speciaal luchtpostdienst, die brief en antwoord terug kan brengen binnen één week.¹⁾ Zulk een snelle postdienst zou bovendien een vrij hoog luchtrecht naast den langzamen Engelschen dienst volkomen rechtvaardigen, terwijl het bij het huidige systeem een groote vraag is wat Nederland moet doen, wanneer de Engelsche Posterijen in 1937 het luchtrecht afschaffen. De directeur-generaal der P.T.T. zeide daarvan in zijn laatste nieuwjaarsrede o.m.: „Dit is een zeer moeilijk probleem, dat op het oogenblik nog onderzocht en bestudeerd wordt, maar, zoals ik zeg, voorloopig mogen wij ons niet vleien met de verwachting, dat wij in dat opzicht hetzelfde kunnen bereiken wat Engeland zich voorstelt te doen.”

Om kort te gaan: de verdubbeling van den weekdienst is in hoofdzaak een commercieele speculatie in buitenlandsch passagiersvervoer. Gezien de Engelsche plannen en de reeds ingezette daling van de buitenlandsche mail moet deze speculatie vrij, zoo niet te riskant worden geacht.

* * *

Het speciale posttoestel mag zich, na de Melbournrace, in de belangstelling van Frankrijk verheugen. De Air-France experimenteert nog steeds op de lijn Parijs—Buenos Aires, ruim 14.000 km lang. Allerlei vliegtuigen en vliegboorten worden gebouwd en zijn in beproeving om de 150 kg wekelijksche post over te brengen. De Fransche vlieger Jean Mermoz heeft met het landvliegtuig van Couzinet, de „Arc-en-Ciel”, een groot aandeel gehad in de verkenning van het Oceaantraject Afrika—Zuid-Amerika, 3090 km lang. Na de prachtige prestatie van de Engelsche De Havilland Comet in de Melbournrace, heeft Jean Mermoz de aandacht van den Franschen Minister voor Luchtvaart, generaal Denain, op dit type gevestigd voor het vervoer van mail. De grootere snelheid, bij aanzienlijk minder motorvermogen, belooft een belangrijk goedkoopere exploitatie. Generaal Denain heeft niet alleen twee Comets in Engeland gekocht, maar bovendien vier van der-

¹⁾ Zie Econ.-Stat. Berichten van 22 November 1933, blz. 903 en van 31 October 1934, blz. 980.

gelijke toestellen bij Caudron in Frankrijk besteld. De eerste Caudron, de C 640 Typhon, heeft reeds proefgevlogen. Dit toestel heeft twee motoren van slechts 220 pk en zal daarmee meer dan 300 km/h kruissnelheid presteeren. De werkingssfeer is 5000 km; 200 kg post kan worden geladen. Het plan is om Jean Mermoz met dit toestel te laten experimenteren op de lijn naar Zuid-Amerika.

De Engelsche winnaar van de Melbourne-race heeft dus merkwaardig genoeg wel invloed uitgeoefend op de exploitatieplannen voor de Fransche lijn op Zuid-Amerika, maar niet op die van de Engelsche of Nederlandsche over het wedstrijdtraject. Van de Engelsche luchtvaart is dat te begrijpen. Haar wacht langs de Engelsch georiënteerde route Cairo—Engelsch-Indië—Malakka—Australië—Nieuw-Zeeland een massaal aanbod van passagiers en post, dat Imperial Airways noopt te streven naar de „Massenhaftigheid” in het luchtvervoer, die lage tarieven meebrengt. Maar het verkeer tusschen Nederland en Indië is zoo gering (in vergelijking met het Engelsche verkeer op de lijn naar het Oosten), dat wij ons moesten specialiseeren op kwaliteitsproductie, d.i. in de luchtvaart op productie van groote snelheid, in de eerste plaats voor de post.

F. SPITTEL.

DE AMSTERDAMSCH E WINKELVERORDENING.

Of de door de Commissie voor de Strafverordeningen bij het College van B. & W. te Amsterdam ingediende ontwerp-winkelverordening ooit van kracht zal worden, is op het oogenblik nog bezwaarlijk te overzien. Niet alleen wordt de rechtsgrond eener dergelijke gemeentelijke verordening van zeer verschillende zijden¹⁾ ernstig bestreden, doch ook op grond van zuiver economische en sociale overwegingen heeft het ontwerp een oppositie ontmoet, die men vermoedelijk — in die mate — niet verwacht zal hebben. Het Amsterdamsche ontwerp, of het nu aangenomen wordt of niet, is echter zeer zeker niet van uitsluitend lokaal belang, daar inmiddels reeds eenige maanden geleden ook een wetsontwerp, dat de materie der vestigingseischen voor den winkelstand behandelt, het departement heeft verlaten en tot het geven van advies in handen is gesteld van den Economischen Raad en den Middenstandsraad. Welk advies deze colleges hebben uitgebracht, c.q. zullen uitbrengen, en hoe het wetsontwerp zelve er uit ziet, is niet bekend, doch men kan het ontwerp zeer zeker in middenstandskringen uiterst actueel achten.

De in Amsterdam voorgestelde verordening gaat uit van de gedachte, dat het houden van een winkel verboden zal zijn zonder schriftelijke vergunning van B. & W. Deze vergunning zal — om den status quo te handhaven — gegeven worden aan ieder, die ten genoegen van B. & W. kan aantonen, dat hij reeds gedurende een bepaalden tijd een winkel houdt en voorts aan hem, die ten genoegen van B. & W., den Levensmiddelenraad gehoord, aantoon, te beschikken over:

- a. vakbekwaamheid,
- b. credietwaardigheid,

terwijl bovendien nagegaan zal worden of

- c. aan de gevraagde vergunning behoefte bestaat.

Drie vestigingseischen dus, waarvan, zoowel in als buiten den Raad, de derde verreweg den meesten tegenstand ontmoet heeft. Immers kan men, afgezien van bijzondere belangen, in het algemeen steun aan den middenstandswinkelier door verhooging van het peil der bedrijven toejuichen, het stellen van den behoefte-eisch roept een zoo subjectief criterium in het leven, dat terecht onbevredigende beslissingen gevreesd zouden moeten worden. Hoe vaak is het niet voorgekomen, dat een winkel, hetzij van een groot-filiaalbedrijf, een coöperatie, of een zelfstandigen

middenstander, tot bloei kwam in een wijk, waar, objectief gesproken, voordien reeds voldoende winkels aanwezig waren? En hoe vaak is niet een winkel een mislukking gebleken, hoewel in de betrokken buurt wel degelijk behoefte aan een nieuwe verkoopplaats aanwezig geacht kon worden? Uit beide voorbeelden blijkt, hoe uiterst moeilijk het is, van „behoefte” aan een bepaalde winkel te spreken. Het publiek, bij wie immers de uiteindelijke beslissing over het al dan niet slagen van een winkel gelegen is, vraagt nu eenmaal niet naar dergelijke argumenten, doch beoordeelt alleen kwaliteit, prijs en vooral, service. En een candidaat-winkelier mag nog voor'n goed vakexamen hebben afgelegd en nog zoo credietwaardig zijn, hij zal een winkel niet tot bloei kunnen brengen, ook met het „behoefte-certificaat” in zijn zak, wanneer hij niet die bijzondere eigenschappen bezit, die van een winkelier een koopman maken.

Over de beide andere vereischten wordt in het algemeen veel gunstiger geoordeeld, daar zij, hoewel ook dit nog lastig genoeg zal zijn, aan objectieve normen gebonden kunnen worden en vrees voor willekeur dus niet hoeft te bestaan. Een groot bezwaar is echter, van het standpunt van het algemeen winkeliersbelang bezien, het beperkte karakter der voorgestelde regeling. Het ontwerp beperkt zich nl. tot de winkels in vleesch, visch, kruidenierswaren, aardappelen, groente, fruit, boter, kaas, eieren, manufacturen, schoeisel en schoen- en zoolleer, welke artikelenreeks de samenstelling van den Amsterdamschen Levensmiddelenraad — een lichaam, waaraan bij de verleening der vergunningen een voorname rol is toegedacht — weerspiegelt. Een begrijpelijke, doch zuiver opportunistische overweging dus, die het vraagstuk van de vlucht naar de niet onder de verordening vallende winkels uiteraard urgent maakt. En het hoeft dan ook niet te verwonderen, dat men zich in de „vrije” branches reeds bij voorbaat over een te sterke toevloeding van nieuwe arbeidskrachten bezorgd gaat maken.

Of het consumentenbelang bij een dergelijke ordening gebaat zal zijn, mag worden betwijfeld. Kwaliteit en service zullen er niet onder behoeven te lijden — eer mag het tegendeel voorspeld worden — doch hoe het met de prijsvorming zal gaan is voorshands een vraag, waarover de meeningen sterk uiteenloopen. Sommigen stellen het zoo voor, dat er op het moment een „teveel” aan winkeliers is, die alle een zeker minimum-inkomen moeten maken om zich en hun gezin in het leven te houden, dat dit inkomen uit den aard der zaak uit de op de goederen te leggen winstmarge verkregen moet worden, en dat *dus* het „teveel” prijsverhoogend werkt en de ordening dus een prijsverlagende tendens in het leven zal roepen. Van andere zijde wordt echter, o.i. terecht, betoogd, dat de causaliteit bij de prijsvorming niet andersom gelegen is, nl. niet van inkomen naar prijs, doch van prijs naar inkomen. M.a.w., de prijsvorming komt tengevolge van een conglomeraat van factoren tot stand en het inkomen der winkeliers is een hiervan afgeleide factor. En op de markt der uiteindelijke verbruiksgoederen zullen uit den aard der zaak de winkeliers sterker staan dan tevoren, naarmate hun aantal tengevolge van het tot stand komen eener vestigings-verordening niet — althans niet evenredig aan de toenemende vraag — groeit. Deze stand van zaken toch mag als resultaat eener zoodanige verordening zeker verwacht worden, daar hier het uitgangspunt der geheele regeling gelegen is.

Of nu de Amsterdamsche coöperaties zich als vertegenwoordigers van het consumentendomein mede door dergelijke overwegingen hebben laten leiden om tegen de voorgestelde verordening in een, door het bestuur van den Centralen Bond van Nederlandsche Verbruikerscoöperaties aan den Amsterdamschen Gemeenteraad gericht, adres te protesteeren, is ons niet bekend. In het bevestigde adres wordt het, o.i. echter onmogelijk in te willigen verlangen kenbaar ge-

¹⁾ O.a. in een uitvoerig adres van het Comité ter hartiging der belangen van grootwinkelbedrijven in Nederland en voorts ook bij de behandeling in den Raad.

maakt, dat de coöperaties buiten deze geheele regeling zullen vallen. Het bondsbestuur, zoo zegt het adres, ziet niet de noodzakelijkheid in; om de verbruikcoöperatie in de ordening, welke Burgemeester en Wethouders wenschen, te betrekken. En aan het slot van het adres wordt een regeling bepleit, die het inwilligen van een eventuele aanvraag van een plaatselijke verbruikcoöperatie voor oprichting van een nieuwe winkel of bakkerij¹⁾ afhankelijk stelt van haar ledental in de wijk van vestiging. Dat hiertegen echter van niet-coöperatieve zijde overwegend bezwaar gemaakt is, spreekt wel vanzelf; een dergelijke afwijking van de voorgestelde regeling zou haar immers geheel of losse schroeven zetten.

Er zijn nog verschillende andere zijden aan het vraagstuk, in het bijzonder met betrekking tot de positie der merkartikelfabrikanten en grossiers.

Tengevolge van een regeling zooals de thans in Amsterdam voorgestelde, zal n.l. het bedrijfspeil van den winkelstand, naar verwacht mag worden, stijgen. Nu is het echter een bekend verschijnsel, dat de winkeliersinkoopactie haar aanhangers voornamelijk telt onder de beter gesitueerde winkeliers. Naarmate dus het peil van den winkelstand stijgt, neemt tevens de kans op groei der winkeliersinkoopverenigingen toe. En naarmate deze toenemen wordt de grossier uitgeschakeld en krijgt de fabrikant de concurrentie van het eigen merk der winkeliersinkoopverenigingen te duchten. Deze laatste consequentie der inkoopactie van winkeliers mag zeker niet licht gewogen worden. Van winkeliersstandpunt bezien volkomen begrijpelijk, is het streven naar het voeren van een eigen merk der winkeliersorganisaties, uit evenzeer begrijpelijke overwegingen, den fabrikanten een doorn in het oog.

Zonder twijfel echter heeft ordening van het winkelbedrijf ook voordeelen voor fabrikant en groot-handelaar, daar het creditrisico, dat vooral heden ten dage zoo belangrijk is, er door verminderen zal. Voor zoover ons bekend is, hebben fabrikanten of hun organisaties zich over dit onderwerp in het openbaar nog niet uitgelaten. Legt men voor- en nadeelen in de weegschaal, zoo gelooven wij echter, dat voor hen de nadeelen den doorslag zullen geven. Het oude „divide et impera” is immers ook hier van kracht.

Dr. J. F. TEN DOESSCHATE.

¹⁾ Er is n.l. ook een broodbakkersverordening, op dezelfde leest geschoeid, in Amsterdam aanhangig.

HET VRAAGSTUK VAN DEN AFZET VAN JAVASUIKER IN DE TWEDE KAMER.

De heer Van Kempen heeft in zijn redevoering in de Tweede Kamer op 19 dezer nog eens een warm pleidooi voor den afzet van Javasuiker naar Nederland gehouden, en wel als volgt:

„Een ander punt is de quaestie van de suiker. Ten aanzien van de suikersituatie kom ik even terug op hetgeen vroeger is gevraagd, n.l. of toch de Indische suiker niet zóó gesteund zou kunnen worden, dat bijv. de hoeveelheid, die op het oogenblik in ons land uit Polen en andere landen wordt ingevoerd, uit Java zou kunnen worden betrokken. De Minister heeft daarop in deze Kamer en ook in de Eerste Kamer geantwoord: dat geeft niets, want die suiker gaat er dan toch weer uit en die er dan van profiteeren zijn de scheepvaartmaatschappijen en de verschillende handelslichamen, die er mede te maken hebben. Ik vestig echter de aandacht op een zeer belangrijk artikel van den heer Volz in de Economisch-Statistische Berichten van 15 Mei 1935.

Mogelijkerwijs is dat artikel niet onder de aandacht van den Minister gekomen en zoo dit het geval is, wil ik hem de lezing bijzonder aanbevelen. Gemakshalve zal ik even citeren wat ik op blz. 440 lees. Nadat is gewezen op het antwoord, dat de Minister heeft gegeven in de Eerste Kamer op de opmerkingen, door den heer Fock over de suikerpositie gemaakt, zegt de schrijver: enz.

Ik beveel ook deze opmerkingen nogmaals met grooten aandrang bij den Minister aan.”

Hierop antwoordde Minister Colijn:

„De heer Van Kempen heeft er andermaal voor gepleit om de suiker, die thans in Nederland ter verwerking wordt ingevoerd, te vervangen door suiker uit Nederlandsch-Indië, en hij meende, met een beroep op een autoriteit in de Economisch-Statistische Berichten, dat de gedachte, die ik indertijd heb uitgesproken, onjuist is, n.l., dat zulks in werkelijkheid aan de positie van de Indische suiker zeer weinig hulp zou brengen.

Het tegen-argument, dat tegen deze stelling is aangevoerd, is dit: De Java-suiker behoudt haar markt in het Oosten en ondervindt daar geen last van de Europeesche suiker, die hier in het Westen als concurrent wel zou optreden. Dit gaat dus uit van de veronderstelling, dat uit het Westen geen suiker naar het Oosten gaat, maar zie daar nu weer een van de symptomen van den krankzinnigen economischen toestand, waarin wij leven: in Britsch-Indië is Europeesche bietsuiker ingevoerd! En dus is het niet juist, dat de Java-suiker zeker kan zijn van de markt in het Oosten, omdat zij daar geen concurrentie van andere suiker zou hebben te vreezen.”

Natuurlijk bestaat voor Java de kans op concurrentie van andere suiker op alle Oostersche markten en aan deze concurrentie kan Java alleen het hoofd bieden door zijn vraagprijzen iets lager te stellen dan die van Europeesche suiker. Alle aanbiedingen van Europeesche suiker in Britsch-Indië en andere Oostersche landen zijn aan Java-exporteurs en aan de Nivas bekend en wanneer van tijd tot tijd toch nog verkoopen van deze suiker naar Britsch-Indië plaats hebben, dan staat dat in verband met de op dat oogenblik door de Nivas gevolgde verkooppolitiek. Zoo werden in het jaar van October tot September 1933/34 totaal 32.116 tons (32.066 tons uit Engeland en 50 tons uit Duitschland), in 1932/33 46.570 tons en in 1931/32 85.644 tons uit Europa in Britsch-Indië aangevoerd, terwijl van Java naar Europa gedurende April/Maart 1933/34 138.927 tons, in 1932/33 334.000 tons en in 1931/32 135.000 tons afgescheept werden. Uit deze zeer uiteenloopende cijfers blijkt voldoende, dat er tusschen de verschepingen van Javasuiker naar Europa en die van Europeesche suiker naar Britsch-Indië geen verband bestaat.

De in deze kolommen verkondigde stelling, dat onder de huidige omstandigheden een export van plm. 100.000 tons Javasuiker naar Nederland geen nieuwe concurrentie voor Javasuiker op andere markten zoude beteekenen, is dan ook geenszins aangetast en Java kan slechts diep betreuren, dat de Regeering nog steeds geen maatregelen genomen heeft om het daarheen te leiden, dat tenminste de hier te lande geïmporteerde suiker van Java betrokken wordt.

Ware dit tijdig gedaan na de bij de Regeering ingekomen betoogen van de Javasuikerfabrikanten en van bij den suikerhandel geïnteresseerden, dan had de onlangs in den grond gebrachte aanplant op Java met ongeveer 200.000 tons uitgebreid kunnen worden, welk kwantum men over twee jaren verdeeld uit de oude voorraden naar Nederland had kunnen verschepen.

Hetgeen dit voor de Javafabrieken, de daarbij betrokken bevolking en de scheepvaart had kunnen beteekenen, behoeft hier niet nader onder woorden te worden gebracht.

Overigens is het door den Minister geconstateerde feit, dat Javasuiker zelfs op het afzetgebied in het Oosten van de concurrentie van Europeesche suiker — die alleen met behulp van belangrijken Regeeringssteun geleverd kan worden — te lijden heeft, een argument te meer om alles te doen ten einde de Nederlandsche markt voor Javasuiker open te stellen.

A. V.

DE SITUATIE AAN DE GRAANMARKT.

Op het Zuidelijk halfrond was de opbrengst der in December en Januari binnengehaalde tarwe-oogsten aanmerkelijk kleiner dan in het vorige jaar. In Argentinië wordt de opbrengst van den laatsten oogst geschat op 29.800.000 quarters, tegen 35.800.000 quarters in het vorige jaar. In Australië bedraagt de opbrengst volgens schatting 16.900.000 quarters, tegen 20.000.000 quarters in het vorige jaar. Voor beide tarwesoorten bestond goede vraag. Daar de Vereenigde Staten geen uitvoersurplus hadden en de Canadeesche prijzen door regeeringssteun kunstmatig hoog gehouden werden, moest Argentinië in hoofdzaak voorzien in de tarvebehoefte van geheel Zuid-Amerika, dat in andere jaren daarvan ook een gedeelte dekt in Noord-Amerika, vooral in den vorm van meel. In Oost-Azië bestond geregeld vraag naar Australische en Argentijnsche tarwe, in meerdere mate dan in vorige jaren.

De vraag in Europa was kleiner dan gewoonlijk, terwijl bovendien overzeesche soorten de concurrentie ondervonden van Fransche tarwe. De groote oogsten in 1933 en 1934 hadden in Frankrijk een te veel doen ontstaan, dat werd verminderd door uitvoer als maaltarve en gedatureerde voertarve met een subsidie, dat door de Fransche regeering werd betaald. Het aanbod van Argentijnsche en Australische tarwe was tegenover de vraag in en buiten Europa niet te dringend en in de eerste maanden van 1935 konden de prijzen aanmerkelijk stijgen. Later is eenige verlaging ingetreden, toen ook andere Europeesche landen dan Frankrijk aan de markt kwamen. Roemenië, waar naar men meende geen uitvoersurplus beschikbaar was, bleek in het voorjaar nog over een belangrijke hoeveelheid te beschikken, die voornamelijk naar Engeland en Italië werd verkocht. Nederland voerde inlandsche tarwe in kleine hoeveelheden uit, de Baltische landen kwamen eveneens aan de markt, benevens Zweden, dat een gedeelte van zijn overtollige voorraden van de hand wilde doen. Tot het lage peil van het vorige voorjaar zijn de prijzen echter lang niet gedaald. De minimum prijzen, welke in Argentinië zijn vastgesteld, bedragen voor tarwe te Buenos Aires 5.75 Pesos en te Rosario 5.63 Pesos. Op 21 Juni was de prijs voor Juli-tarwe te Buenos Aires 6.73 Pesos en te Rosario 6.80 Pesos.

Canada heeft gedurende het geheele najaar en voorjaar niet sterk geconcurrereerd. Aan de termijnmarkt te Winnipeg is een minimumprijs vastgesteld, voor den eersten termijn van 80 Dollarcenten per bushel, waaronder niet gehandeld mag worden. De regeering verleent steun aan de markt door het doen van inkoop, zoowel aan de termijnmarkt als aan de open markt en gedurende het laatste halfjaar zijn de prijzen steeds meer of minder hooger geweest dan het minimum. Door het kunstmatig hoog houden der prijzen, kochten Europeesche molens niet meer Canadeesche tarwe dan hoog noodig was wegens het op peil houden van de kwaliteit van het meel, en voorzagen zij zich grootendeels met Argentijnsche, Australische en Europeesche tarwe. Het gevolg van de verkooppolitiek in Canada is, dat men daar nog met groote tarwevoorraden zit. Onlangs erkende de minister-president, dat de regeering van Canada de bezitster is van 225.000.000 bushels of 28.125.000 quarters tarwe.

De totale wereldbehoefte aan geïmporteerde tarwe bedraagt gemiddeld ruim een millioen quarters per week. Zelfs wanneer alleen Canada het noodige zou leveren, zou in het op 31 Juli aflopende seizoen nog maar een klein gedeelte der voorraden verkocht kunnen worden. Het tarweprobleem in Canada is zeer ernstig en reeds sedert geruimen tijd wordt naar een oplossing gezocht. De regeering meent die gevonden te hebben in de oprichting van een regeerings-graانبureau, dat den geheelen graanoogst in Canada te behandelen zou krijgen. De daarvoor noodige wet is in tweede lezing aangenomen. Er begint echter hoe

langer hoe meer oppositie te komen tegen de wet en het regeeringsbeleid, hetwelk door het vasthouden der voorraden en het vragen van te hooge prijzen, welke de koopers in Europa slechts voor zoo gering mogelijke hoeveelheden willen betalen, een zeer groote voorraad tarwe heeft laten blijven bestaan tot aan het einde van het seizoen en kort vóór het binnenkomen van den nieuwen oogst. Een zoo groote voorraad is reeds vroeger gebleken een gevaar voor de markt te zijn.

Reeds eerder zijn voorraden vastgehouden, door de Canadeesche tarwepool en den Amerikaanschen Farmboard. Doordat achtergehouden voorraden toch niet verdwenen zijn en eenmaal ter markt moeten komen, drukken zij de markt. De pogingen van de Pool en den Farmboard om de prijzen op te houden, door het opkopen en van de markt houden van voorraden, heeft enorme verliezen tengevolge gehad. In Canada vreezen velen, dat het systeem der regeering tot steun van de tarweprijzen ook nu weder op groote verliezen zal uitloopen. Zij redeneeren, dat een regeeringsbureau, evenmin als de handel, de tarwe voor een te hoogen prijs kan verkoopen. Wanneer de plannen der regeering ten uitvoer zouden worden gebracht, zou de termijnmarkt te Winnipeg overbodig worden en zou het graanbureau de prijzen vaststellen, waartegen de Canadeesche tarwe in het binnenland en voor uitvoer zal worden verkocht.

Tot nog toe heeft de leider van de verkooppolitiek der Canadeesche tarwe steeds geweigerd daarin verandering te brengen en de prijzen te verlagen tot de waarde in verhouding tot andere, voornamelijk Argentijnsche tarwe. Daarbij wordt uitgegaan van de waarschijnlijkheid, dat koopers van tarwe per slot, na het eindigen van het nu loopende seizoen, in de tweede helft van 1935, toch de Canadeesche tarwe noodig zullen hebben en de Canadeesche vraagprijzen zullen moeten betalen.

Door de groote verschepingen van Argentijnsche en Australische tarwe, in het eerste halfjaar van 1935, zullen deze landen, tot de nieuwe oogsten in December en Januari in Argentinië en Australië binnenkomen, slechts matige hoeveelheden tarwe hebben aan te bieden. Het nog in Argentinië voor uitvoer beschikbare surplus wordt in handelskringen geschat op 7 à 9.000.000 quarters tegen 14½ millioen quarters in het vorige jaar. In Australië wordt gerekend op een uitvoersurplus van nog 5½ millioen quarters tegen 10½ millioen in 1934. Van andere zijde wordt het daar nog aanwezige surplus op niet meer dan 4 millioen quarters geschat. Op het verwachte verminderde aanbod van Argentijnsche en Australische tarwe in het tweede halfjaar van 1935 rekenen de Canadeezen voor den verkoop van hun tarwe-overschot. Of hen dit zal gelukken, zal echter mede in hooge mate afhangen van de uitkomsten van den tarwe-oogst op het noordelijk halfrond, zoowel in Europa en Azië als in Noord-Amerika.

In de Vereenigde Staten waren in de eerste maanden van dit jaar de vooruitzichten van wintertarve slecht en er werd geklaagd over droogte en zandstormen. Sedert is de toestand zeer verbeterd, de 1 Juni-schatting der regeering van de opbrengst bedraagt 441 millioen bushels, tegen een opbrengst van 405 millioen bushels in het vorige jaar. De zomertarve staat er goed voor; de weersomstandigheden zijn van dien aard, dat een flinke opbrengst verwacht mag worden. In verband met de verbeterde vooruitzichten daalde in de laatste twee maanden de koers te Chicago 20 Dollarcenten per bushel.

Van in het voorjaar door de Vereenigde Staten gekochte Argentijnsche tarwe werden onlangs twee ladingen omgedestineerd naar Europa, omdat men in het Zuiden met dorschen begonnen is en geen vreemde tarwe meer noodig zal hebben. Het is dan ook zeer onwaarschijnlijk, dat de Vereenigde Staten in het volgende seizoen, zooals in dit jaar, Canadeesche tarwe zullen kopen.

In Canada zijn de omstandigheden, waaronder de tarwe groeit, beter dan in de laatste jaren, al is er tengevolge van laten uitzaaï een achterstand van tien dagen. Bij voortdurende gunstige weersomstandigheden kan een groote oogst verwacht worden, men spreekt van tusschen 3 en 400 miljoen bushels. In het vorige jaar was de opbrengst 275.000.000 bushels.

De vooruitzichten in Europa zijn verschillend. Het koude weder in het Noorden, in verschillende landen langs de Oostzee, doet een kleinere opbrengst verwachten dan in het vorige jaar. In Polen, Duitsland en Midden-Europa zijn de vooruitzichten goed. Frankrijk meldt schade door regen en koud weer. In Italië werd geruimen tijd geklaagd, doch de laatste weken brachten eene verbetering, waardoor men een iets grootere oogst verwacht dan in het vorige jaar. In Hongarije schat men de opbrengst op 9.338.000 quarters tegen 8.103.000 quarters in het vorige jaar. Roemenië zendt gunstige berichten en uitvoeren van tarwe moeten uit dat land in het volgende najaar zeker worden verwacht. In Rusland zijn de vooruitzichten ook gunstig, doch het is twijfelachtig of Rusland in belangrijke mate zal uitvoeren in verband met zijn toenemende bevolking en de afschaffing van de broodkaarten. In China zijn de vooruitzichten niet veelbelovend en de opbrengst zal er vermoedelijk kleiner zijn dan in het vorige jaar. Mede tengevolge van den hoogen zilverprijs zouden verkoopen naar China uitgebreid kunnen worden, indien ten minste de regering het invoerrecht op tarwe en meel niet verhoogt.

Andere granen.

Het tekort aan rogge in de Vereenigde Staten heeft in het vorige najaar en voorjaar invoeren noodig gemaakt uit Canada, Argentinië en Polen. De oogstvooruitzichten zijn nu in de Vereenigde Staten dermate gunstig, dat men tracht de gekochte buitenlandse rogge naar Europa te verkoopen, te verladen van Amerikaansche havens. Ook met vroeger gekochte Argentijnsche en Russische haver zijn de Vereenigde Staten in Europa aan de markt. Van inkoop van granen door de Vereenigde Staten zal dus in de volgende maanden geen sprake zijn. Uitgezonderd evenwel van maïs, wat geregeld in Argentinië wordt gekocht en waarmee men zal moeten voortgaan tot de nieuwe maïsogst in het najaar ter markt komt.

De maïsogst in Argentinië wordt officieel geschat op 52.900.000 quarters tegen 27.144.000 quarters in het vorige jaar. De opbrengst is dit jaar een record, de grootste was tot nu toe die van 1930, welke 49.036.000 quarters bedroeg, waarvan 45 miljoen quarters werden uitgevoerd. Nu schat men het voor uitvoer aanwezige surplus op 46½ miljoen quarters. Het gemiddelde der wekelijkse verschepingen bedroeg sedert 1 April ongeveer 700.000 quarters, wat bij een exportsurplus van 46½ miljoen gemakkelijk vol te houden is, en nog verhoogd zou kunnen worden. Tot nog toe kon het aangeboden worden opgenomen, dank zij de inkoop door de Vereenigde Staten en het feit, dat Argentinië het eenige land is, dat bijna de heele wereld van maïs voorziet. De prijzen zijn laag, aanmerkelijk lager dan die voor gerst en haver, waardoor het verbruik van maïs wordt gestimuleerd. De koersen in Argentinië staan nog iets boven de minimumprijzen, waarvan de regering onlangs heeft verklaard, dat zij gehandhaafd zullen blijven. Te Buenos Aires is de minimumprijs voor maïs 4.40 Pesos, te Rosario 4.28 Pesos. De koers aan de termijnmarkt te Buenos Aires was op 21 Juni 4.58 Pesos, te Rosario 4.45 Pesos. Als concurrent van de Platomais kan binnenkort Zuid-Afrika optreden, waar de opbrengst van maïs wordt geschat op 7.530.000 quarters tegen 9.960.000 quarters in het vorige jaar. Voor witte Afrikaansche maïs interesseert zich de industrie, voor voederdoeleinden zijn de prijzen van de witte, zoowel als van de gele, nog te hoog.

Wat Roemenië en Zuid-Slavië in het volgende na-

jaar aan maïs zullen hebben aan te bieden, valt nog niet te voorspellen. Er is van den vorigen oogst nog wel een overschot, doch daarmee is men niet tot de prijzen van Platomais aan de markt. De verschepingen van gerst waren den laatsten tijd klein en de prijzen hoog. Er komt echter allengs meer aanbod van den nieuwen oogst uit Roemenië, Rusland en Perzië, en ter verlading gedurende de zomermaanden zijn daarvoor de prijzen lager dan voor de eerste, slechts in geringe mate aangeboden, posities. De vooruitzichten voor gerst zijn in Roemenië en Rusland gunstig, en het is te voorzien, dat deze landen in het najaar geregeld met gerst aan de markt zullen zijn. Wanneer de prijzen verder verlaagd zouden worden, zou gerst een geduchte concurrent van de Platomais kunnen worden. Ook is uitvoer van gerst uit Canada waarschijnlijk, wanneer het weder er gunstig blijft. In het vorige seizoen hebben de Vereenigde Staten het grootste gedeelte van het gerstsurplus van Canada gekocht, doch in het volgende seizoen zal ook Canada vermoedelijk koopers voor gerst in Europa zoeken.

De rogge-ogst in Canada staat er evenals in de Vereenigde Staten uitstekend voor. In de noordelijke Baltische landen, ook in Denemarken en Zweden, zijn de vooruitzichten niet gunstig; in Duitsland, Polen, Hongarije, Rusland en de Donaulanden niet overal bepaald zoo goed als zij zouden kunnen zijn, doch ook niet slecht. In ieder geval mag op voldoende buitenlandsch aanbod van rogge worden gerekend. Ook Argentinië heeft nog voorraden voor uitvoer beschikbaar.

Tegenover het ruime te verwachten aanbod van voedergrenen in het volgende najaar staat in Europa een door de crisis en roegeringsmaatregelen verminderd verbruik, terwijl de vraag in de Vereenigde Staten naar Platomais een einde zal nemen tegen den tijd dat de eigen maïsogst binnenkomt.

Voor tarwe zijn voorspellingen omtrent het vermoedelijke prijspeil moeilijk, daar dit zal afhangen van de oogstresultaten op het noordelijk halfrond, van de verschepingen uit Argentinië en Australië van den vorigen oogst, benevens van de prijzenpolitiek in Canada. Wat voergranen betreft, kan met vrij groote zekerheid worden gezegd, dat de prijzen zich op een laag peil zullen bewegen, wanneer tusschen nu en den oogsttijd zich geen bijzondere weersomstandigheden voordoen. A. P. SCHILTHUIS.

DE WERELDHANDEL IN 1934.

De moeilijkheden, die het internationale handelsverkeer ondervindt, zijn van dien aard, dat het van groot belang is bij de gevolgen en oorzaken van de economische ontwrichting in de wereld nog eens stil te staan. Een goede aanleiding hiertoe vormt de zoo juist verschenen publicatie van den Volkenbond¹⁾, die — lofwaardige activiteit — ditmaal bijna twee maanden eerder verschijnt dan gewoonlijk. Uit deze publicatie, die elk-jaar opnieuw interessante gegevens bevat, blijkt, dat de waarde van den wereldhandel in 1934 is blijven dalen (met ruim 3 pCt.), terwijl het volumen voor de tweede maal is gestegen.

	Waarde in miljoenen goud-Dollars.				
	1930	1931	1932	1933	1934
Invoer	29.076	20.795	13.972	12.484	12.011
Uitvoer	26.483	18.908	12.895	11.740	11.364
Totaal	55.559	39.703	26.867	24.224	23.375
	Indexcijfers van de waarde 1929 = 100.				
Invoer	81.7	58.5	39.3	35.1	33.7
Uitvoer	80.2	57.2	39.1	35.6	34.4.
Totaal	81.0	57.9	39.2	35.3	34.1
Volumen					
(1929 = 100)	93	86	74	75.5	77.5

Het rythme van de prijsdaling neemt echter voortdurend af; of de prijsdaling in 1935 tot staan zal komen is echter nog niet te beoordeelen.

¹⁾ Aperçu Général du Commerce Mondial 1934 (Société des Nations. Genève 1935).

Veranderingen in den wereldhandel in procenten ten opzichte van het voorafgaande jaar.

	1929	1930	1931	1932	1933	1934
Volumen	+ 4.5	- 7.8	- 6.8	- 15.8	+ 2.4	+ 3.0
Waarde	+ 1.0	- 19.8	- 28.6	- 31.8	- 8.9	- 3.2

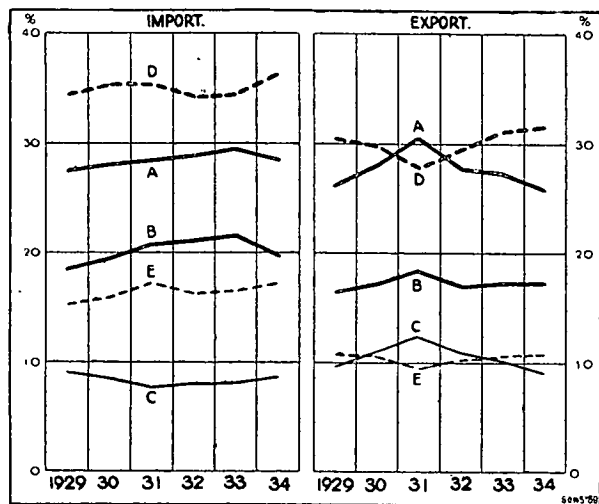
Alle groepen — voedingsmiddelen, grondstoffen en fabricaten — zijn in de prijsdaling betrokken geweest; zij was het grootst bij de fabricaten, het geringst bij de grondstoffen. De ruilverhoudingen tusschen de agrarische en grondstoffenproduceerende landen eenerzijds en de industrielanden anderzijds zijn dientengevolge, evenals in 1933, ten gunste van de eerstgenoemde verbeterd.

Wat de stijging van het *volumen* van den wereldhandel in 1934 betreft, deze is geheel toe te schrijven aan de productiemiddelen (ijzer, staal, machines, enz.). Dit valt niet te verwonderen. Immers, de bedrijvigheid in de industrielanden is volgens de berekeningen van het Institut für Konjunkturforschung in 1934 vrij aanzienlijk gestegen. De wereldhandel is hierbij sterk ten achter gebleven (deze tendens was ook reeds in 1933 op te merken), daar de conjunctuurverbetering in verschillende industrielanden zich bijna geheel tot de binnenlandsche markt beperkte. Daarnaast is in andere landen een toenemende industrialisatie op te merken. De benodigde productiemiddelen kunnen natuurlijk niet geheel in eigen land worden vervaardigd, waardoor invoer van deze goederen noodzakelijk was.

Het aandeel van de Vereenigde Staten en Engeland in den werelduitvoer is in 1934 toegenomen, dat van Duitsland en Italië is gedaald. Tengevolge van de verminderde concurrentiekracht van Duitsland, is de uitvoer van enkele andere Europeesche industrielanden (bijv. Zwitserland) toegenomen. Daarentegen is de waarde van den *invoer* van de Vereenigde Staten aanzienlijk gedaald; voor de eerste maal sedert het einde van den oorlog is zij beneden het cijfer van den Duitschen invoer gevallen. De invoer van Engeland is blijven toenemen, die van Frankrijk is zoowel relatief als absoluut blijven dalen.

Aan den invloed van de monetaire depreciatie op den wereldhandel worden weder enkele zeer belangwekkende beschouwingen gewijd. Uit de bijgaande grafiek, die uit deze publicatie is overgenomen, blijkt

Waarde van den invoer en uitvoer van enkele landen in procenten van het wereldtotaal.

- A: 9 landen met een stabiele valuta (Duitsland, Frankrijk, Nederland, Ned.-Indië, België, Italië, Zwitserland, Polen en Lithauen).
 B: 8 landen met een stabiele valuta, (dezelfde landen zonder Duitsland).
 C: Duitsland.
 D: Sterlinggroep (Britsch-Imperium, Denemarken, Zwen, Noorwegen, Egypte, Finland en Portugal. Men heeft geen rekening gehouden met den goudhandel van Zuid-Afrika en van andere goudproducenten).
 E: Engeland.

dat het aandeel in den werelduitvoer van de landen met een stabiele valuta van 1929 tot 1931 sterk is gestegen, dat van de Sterlinggroep is gedaald. Sedert 1931 is echter de beweging omgekeerd, waardoor het evenwicht, dat in de crisis verstoord was, thans weder is hersteld. De invoer vertoont een vrijwel analoge beweging; die van de Sterlinggroep is sedert 1932 zeer aanzienlijk toegenomen, die van de goudlanden is in 1934 gedaald. Tusschen beide groepen bestaat echter een verschil in de structuur van de handelsbeweging. De Sterlinggroep bestaat uit grondstoffen produceerende landen, uit Engeland, dat weer van deze landen afhangt en uit de Scandinavische landen en Portugal, die voor een belangrijk gedeelte weer op de Engelsche markt zijn aangewezen. Het aandeel in den wereldhandel van de landen met een stabiele valuta hangt in hooge mate van den handel van de zeer geïndustrialiseerde Europeesche landen af. De bovengenoemde verschuivingen van de beide groepen in den wereldhandel zijn voor een aanzienlijk deel toe te schrijven aan de veranderingen in de onderlinge verhouding van de prijzen van grondstoffen en fabricaten.

De vooruitgang in 1934 t.o.v. 1933 van het aandeel van de Sterlinggroep in den wereldhandel is voor den invoer belangrijker geweest dan voor den uitvoer. Het tekort op de handelsbalans van deze groep is in 1934 (in goud) toegenomen, dat van de landen met een stabiele valuta daarentegen gedaald. Deze veranderingen in de handelsbalans schijnen niet het gevolg te zijn van de wederzijdsche ruilbetrekkingen tusschen beide groepen, maar eerder van den handel met landen, die noch tot de eene, noch tot de andere groep behooren. De Ver. Staten vertoonen bijv. een vermindering van het uitvoeroverschot met de goudlanden, maar een vermeerdering van dit overschot met de Sterlinggroep.

Uitvoeroverschot van de Ver. Staten met	1933	1934	in %
	(In mill. Dollars)		
a 9 landen met een stabiele valuta	133	90	- 32
b de Sterlinggroep	132	181	+ 37

Uit den teruggang in 1934 t.o.v. 1933 van het aandeel in den wereldinvoer van de landen met een stabiele valuta, blijkt, aldus de publicatie van den Volkenbond, dat in 1934 de tendens tot inkrimping van de handelsbetrekkingen in de wereld van deze landen uitging, een verschijnsel, waarop wij ook meermalen de aandacht hebben gevestigd.¹⁾

De gevolgen van de depreciatie op den uitvoer blijken nog duidelijker bij de fabricaten. Het *volumen* van den uitvoer van deze goederen is uit drie landen met een gedeprecieerde munt sedert de depreciatie gestegen, terwijl de uitvoer uit landen met een stabiele valuta is gedaald.

Volumen van uitgevoerde fabricaten.
(1929 = 100).

Landen met een gedeprecieerde munt	1931	1932	1933	1934	Vershil in pCt. van 1931 tot 1934	1933	1934
Engeland	59.7	61.3	63.4	68.4	+ 15	+ 8	
Vereenigde Staten	57.5	35.1	36.8	48.0	- 17	+ 30	
Japan ¹⁾	(92)	(122)	(164)	(186)	(+ 102)	(+ 13)	
Landen met een stabiele munt							
Duitsland	86.7	59.2	54.8	49.6	- 43	- 10	
Frankrijk	73.3	56.2	57.2	57.6	- 21	+ 1	
Italië	95.2	75.8	73.7	69.3	- 27	- 6	

¹⁾ Schattingen van het Secretariaat van den Volkenbond.

De bovenstaande gegevens zijn niet in alle opzichten geheel te vergelijken. De voornaamste afzetgebieden van Engeland, Ver. Staten en Japan zijn exportgebieden van basisproducten, waar de toestand in den laatsten tijd is verbeterd; de afzetgebieden van Duitsland, Frankrijk en Italië zijn voor een belang-

¹⁾ Zie E.-S. B. van 2 Oct. 1934 en 27 Maart 1935.

rijk deel Europeesche industrielanden, waar de ruilverhoudingen zich ongunstig ontwikkelen. Hoewel in de publicatie op dit punt niet op de oorzaken wordt gewezen, is het zeker, dat de toenemende handelsbelemmeringen in die landen vanwege het hooge kosten- en prijsniveau hiertoe medewerken. Zeker is; waarop de publicatie wel wijst, dat de uitvoer van de Europeesche industrielanden sterk getroffen is door de depreciatie van het Pond en de toegenomen protectie in Engeland. De gegevens omtrent de handelsbeweging in het Britsche Imperium wijzen ook in die richting.

Een van de belangrijkste oorzaken van de ongunstige ontwikkeling van de internationale handelsbeweging is ook het verschijnsel van een toenemend bilateralisme. De contingentteering en de clearing zijn waarschijnlijk wel de meest nadeelige verschijnselen, welke verschillende landen genoopt hebben hun invoer te beperken ten gunste van die van andere landen. Doch alle handelsbelemmeringen hebben discrimineerende gevolgen en zijn in de laatste jaren gebruikt als middel om reciprociteit in het handelsverkeer te verkrijgen.

De twee genoemde middelen, welke de voornaamste zijn en het bilateralisme bevorderen, houden nauw verband met het bestaan van aanzienlijke verschillen in het prijsniveau tusschen landen met een verschillende monetaire politiek. De contingentteering vermindert vooral de vraag naar voedingsmiddelen en fabricaten en veroorzaakt zodoende een prijsdaling; de clearingverdragen hebben een analoog effect op de prijzen van grondstoffen. (Duitschland heeft bijv. zijn invoer uit de overzeesche landen aanzienlijk moeten beperken). Zoo hebben deze twee maatregelen bijgedragen tot een daling van de wereldmarktprijzen en hebben, aldus het slot van deze lezenswaardige publicatie, door dit feit alleen, een nieuwe depreciatie van de koersen van papieren valuta's teweeggebracht en daarmee den druk, uitgeoefend op de goudvaluta's, doen toenemen.

DE RIJKSMIDDELEN OVER MEI 1935.

Tot nu toe zit in de Overzichten van den stand der Rijksmiddelen in het loopende jaar niet veel variatie. Behoudens eenige verschillen in de onderdeelen, komt het totaal-beeld telkens weer vrijwel op hetzelfde neer. Ook het in dit nummer voorkomende overzicht over de maand Mei gelijkt in veel opzichten op die van voorafgaande maanden. Bezien wij het eerst de Indirecte Belastingen (volgens het systeem van de kasontvangst-opgave in Afdeling Ib verantwoord), dan blijkt, dat de maand Mei ditmaal *f* 30.537.900 heeft opgebracht tegen *f* 30.297.300 in 1934. De vooruitgang bedroeg *f* 240.600 en is dus vrij gering. Daartegenover staat, dat de gemiddelde maandraming weer niet werd gehaald (nadeelig verschil *f* 2.641.200). Dit laatste bewijst wel, dat de loop der middelen niet zoo gunstig is. Inderdaad blijkt bij nadere analyse, dat aan den vooruitgang in opbrengst in vergelijking met het vorige jaar niet zoo veel betekenis mag worden gehecht, omdat bijzondere omstandigheden tot die overschrijding hebben bijgedragen.

De totale opbrengst over de eerste vijf maanden beliep *f* 150.528.500 tegen *f* 131.032.000 in hetzelfde tijdvak van 1934 en bij een raming van *f* 165.895.800. Laat men de omzetbelasting, die in het begin van het vorige jaar nog niet op gang was, buiten beschouwing, dan worden de cijfers als volgt: opbrengst vijf maanden 1934 *f* 113.082.700; opbrengst vijf maanden 1935 *f* 125.935.400; raming vijf maanden 1935 *f* 131.937.500.

De dividend- en tantiëmebelasting liep ditmaal met *f* 151.400 vooruit. Hierbij moet evenwel worden bedacht, dat de opbrengst van Mei 1934 aan den lagen kant was. Vooralsnog valt op dit middel, waarvan de belangrijkste opbrengsten midden in het jaar wor-

den geïnd, nog geen peil te trekken. Gerekend over vijf maanden, is het loopende jaar met *f* 294.700 in het nadeel. Hierbij kan echter wel eenige achterstand in het uitbrengen der aanslagen in het spel zijn.

De invoerrechten verschaften in de afgelopen maand *f* 569.200 meer dan in Mei 1934. Toch was de ontvangst op zichzelf beschouwd niet hoog, immers *f* 530.400 beneden de gemiddelde maandraming. Wel valt in den laatsten tijd eenige stijging waar te nemen. In de eerste vijf maanden werd *f* 7.323.500 meer ontvangen dan in dezelfde periode van het vorige jaar. De loop van dit middel was echter in de eerste maanden van 1934 buitengewoon ongunstig, daar de invoer nog maanden na de invoering der omzetbelasting beneden het normale bleef. In hoeverre de verhooging van het tarief invloed heeft uitgeoefend, valt dus moeilijk uit te maken. Het statistiekrecht bleef zich in dalende lijn bewegen; de teruggang bedroeg in de afgelopen maand *f* 14.100 en over vijf maanden *f* 71.400; hierin manifesteert zich telkens weer de voortdurende daling van onze geheelen buitenlandschen handel. De vermindering betrof echter in de afgelopen maand alleen den invoer.

Met de accijnzen gaat het over het algemeen genomen niet voorspoedig. Dit geldt niet voor den zoutaccijns, welke in de afgelopen maand een accres van *f* 45.100 vertoonde en in vijf maanden door minder uitvoer met afschrijving van accijnzen *f* 169.500 meer opleverde dan in de maanden Januari t/m. Mei van het vorige jaar. Daarentegen blijft de geslachtaccijnzen steeds dalen (de teruggang bedroeg ditmaal *f* 121.400; over vijf maanden *f* 625.800). De wijnaccijnzen gaf ditmaal een surplus van *f* 39.800, waarmee de achterstand over de verstreken maanden van het jaar evenwel niet werd ingehaald. Voornamelijk de gedistilleerdaccijnzen en de bieraccijnzen ondervinden in zeer sterke mate den nadeeligen invloed van de economische crisis. In de afgelopen maand kwam resp. *f* 171.800 en *f* 312.800 minder binnen dan in Mei 1934. Ook het overzicht over de eerste vijf maanden is ongunstig voor het loopende jaar. De suikeraccijnzen bereikte in de afgelopen maand een dieptepunt; een ontvangst van *f* 3.362.300 is voor dit middel al zeer ongunstig. Toch staat het er met den suikeraccijnzen, gerekend over vijf maanden, nog niet zoo slecht voor; door de hooge ontvangsten van het 1e kwartaal hebben de maanden Januari t/m. Mei ditmaal *f* 1.760.000 meer opgeleverd dan in het vorige jaar. Ook de raming werd in bedoeld tijdvak overtroffen (met *f* 443.000). Tenslotte de tabaksaccijnzen, die dank zij de verhooging van het tarief en de groote afleveringen in het najaar, waarvan thans betaling moest geschieden, een stijging van *f* 613.900 te zien gaf, waardoor de over de verstreken maanden verkregen voorsprong tot *f* 3.101.200 klom. Bij dit laatste cijfer moet intusschen in aanmerking worden genomen, dat de inkomsten in de eerste maanden van het vorige jaar bijzonder laag waren.

De belasting op gouden en zilveren werken leverde *f* 3.800 meer op. De omzetbelasting wees een hooger opbrengstcijfer aan van *f* 308.600. Dit middel schijnt dus langzamerhand op peil te komen. Al kan deze heffing misschien op den duur nog iets klimmen, doordat zij nog niet geheel heeft doorgewerkt en er nog achterstand is in de betalingen, toch moet reeds nu worden vastgesteld, dat haar opbrengst teleurstelt. De daling der prijzen en de verminderde koopkracht doen zich terdege gevoelen. De ontvangsten der eerste vijf maanden bleven *f* 9.365.300 bij het evenredig deel der raming ten achter. Beter beantwoordt de couponbelasting aan de verwachting; er kwam in de afgelopen maand *f* 27.000 meer binnen dan in Mei 1934. Voorts werd de raming in vijf maanden met *f* 287.700 overschreden.

De z.g. conjunctuurbelastingen maakten ditmaal oogenschijnlijk een minder goed figuur. De zegelrechten brachten *f* 112.800 minder op en de registratie-

rechten vertoonden een decres van f 104.700. Bij beide middelen waren de ontvangsten van Mei 1934 echter nogal gunstig, bij de registratierechten zelfs abnormaal hoog. Op zichzelf beschouwd, was de opbrengst der afgelopen periode niet slecht; bij beide heffingen werd de gemiddelde maandraming overschreden. Het trekt ook de aandacht, dat de beursbelasting ditmaal f 125.600 meer opleverde dan in Mei 1934. Daar de vorige maanden eveneens gunstig waren, is ook het overzicht over de eerste vijf maanden voor deze groep van middelen voordeel. Bij de zegelrechten is een vooruitgang te constateeren van f 458.600, bij de registratierechten van f 225.100. De raming werd eveneens bij beide middelen overtroffen.

De successierechten gaven ditmaal f 319.200 minder; de vorige maanden van het jaar waren evenwel zoo gunstig, dat in de eerste vijf maanden toch nog f 1.796.600 meer kon worden geboekt dan in de gelijknamige maanden van het vorige jaar. Daarentegen is de loop der loodsgelden veel ongunstiger; ditmaal verschaften zij f 68.000 minder, deels door de met ingang van 1 Augustus 1934 in werking getreden tariefsverlaging; over vijf maanden bedraagt de vermindering f 304.200.

Over de Directe Belastingen van Afdeling Ia kunnen wij ditmaal kort zijn. De stand van ultimo Mei 1935 verschilt niet zoo heel veel van die van eind April jl. In vergelijking met hetzelfde tijdstip van het vorige jaar vertoont de grondbelasting een stijging met f 350.900; het verschil in meer spruit voort uit het iets vlugger tot stand komen van de kohieren over 1935. Bij de overige middelen zet de daling zich voort. Het wachten is hier op de aanslagen van het nieuwe belastingjaar 1935/1936.

Uit het Overzicht van de inkomsten ten bate van het Gemeentefonds blijkt, dat het zuivere bedrag der kohieren voor den dienst 1933/1934 bij alle heffingen van dit fonds boven het bedrag der raming is gestegen. De aanslagen van den dienst 1935/1936 hebben nog niet veel om het lijf.

Voor het eerst komt op den staat voor het Overzicht van de inkomsten ten bate van het Werkloosheidssubsidiefonds. In totaal is voor het fonds een bedrag van f 51.225.000 aan inkomsten geraamd. Het zuivere kohierbedrag per ultimo Mei 1935 bedraagt voor alle middelen tezamen f 22.203.800 en heeft betrekking op den dienst 1935/1936.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE FRANSCHE KAPITAALMARKT EN DE CAISSE DES DÉPÔTS ET CONSIGNATIONS.

Dr. K. von Buday, tijdelijk te Parijs, schrijft ons:

Om in het kort den toestand van de Fransche geld- en kapitaalmarkt te karakteriseeren, kan men zeggen, dat er van het totaal aan middelen, dat op de kapitaalmarkt is aangeboden, ongeveer Frs. 55 milliard in de Caisse des Dépôts practisch zijn gemobiliseerd, terwijl een bedrag van slechts pl.m. Frs. 40 milliard bij banken is gedeponereerd. Naast deze twee bedragen staat het opgepotte geld, dat op Frs. 40 milliard wordt geschat, als resultaat van omstandigheden, waarop de technische constructie van de geld- en kapitaalmarkt zelve niet veel invloed heeft. De verhouding echter tusschen de bij banken gedeponereerde en de opgepotte gelden is een gevolg van de eigenaardige positie, die de Caisse des Dépôts¹⁾ inneemt. De Caisse des Dépôts ontvangt van de verschillende spaarbanken gelden ter belegging, welke voor 4/5 het karakter hebben van direct opvraagbare deposito's. De spaarbanken betalen zelf op hun spaarinzagen een rente, welke afhankelijk is van de rente, welke zij van de Caisse des Dépôts ont-

vangen, en deze laatste wordt bepaald door het rendement, dat de Caisse des Dépôts van haar beleggingen maakt, welke zooals bekend, voor 90 pCt. lange termijnbeleggingen zijn. (In 1933 vergoedden de spaarbanken 3¼ pCt., in 1932 3½ pCt., in 1931 4½ pCt. en in 1929 en 1930 4 pCt.).

In Frankrijk bestaan twee groepen van spaarbanken; tot de eene behooren de z.g. Caisses d'Épargne ordinaires, welke nog steeds door de wet van 5 Juni 1835 worden gereguleerd, tot de andere de Caisse Nationale d'Épargne, welke gelijk staat met de Postspaarbanken. Terloops zij opgemerkt, dat de Caisse Nationale door de wet verplicht is een 1 pCt. lagere rente te vergoeden dan de Caisses d'Épargne ordinaires. Volgens de wettelijke bepalingen worden de bedragen, welke bij beide groepen van spaarbanken worden gedeponereerd, ter belegging aan de Caisse des Dépôts doorgegeven. De som, afkomstig van de Caisses d'Épargne ordinaires, wordt in de balans van de Caisse des Dépôts opgenomen en bedroeg einde 1934 Frs. 34 milliard, terwijl de bedragen van de Caisse Nationale, die volgens de wettelijke bepalingen eveneens aan de Caisse des Dépôts ter belegging worden gegeven, niet in de balans voorkomen. Dit bedrag was einde van het vorige jaar pl.m. Frs. 23 milliard.

De laatstgenoemde gelden vertegenwoordigen suo jure een verplichting van de overheid, aangezien de Postspaarbanken staatsinstellingen zijn; terwijl t.o.v. de bedragen, in de Caisses d'Épargne ordinaires gedeponereerd, de Caisse des Dépôts de verantwoording op zich neemt.

De Caisse des Dépôts mag volgens de wettelijke bepalingen niet meer dan 10 pCt. liquide middelen aanhouden, en is verplicht de aan haar overgedragen gelden zoo spoedig mogelijk in waardepapieren te beleggen. Voor het grootste gedeelte vindt dus een omzetting van opvraagbare deposito's in beleggingen op langen termijn plaats. Hiermede wordt de toestand van de Fransche geld- en kapitaalmarkt toegespitst op de 40 milliard deposito's der banken, hetgeen een der belangrijkste oorzaken van de zwakheid der situatie is. Deze toestand verzwakt de taak van de Banque de France, omdat het den druk op de Centrale Bank in crisistijd op onproportioneele wijze verhoogt. Wij zullen later zien, hoe de Caisse des Dépôts zich in de laatste jaren heeft ontwikkeld en deze overheerschende positie op de Fransche geld- en kapitaalmarkt heeft verkregen. Hier zij gememoreerd, dat voornamelijk de door haar teweeggebrachte immobiliseering één van de aanleidingen was voor de wet van 30 Januari van dit jaar, op grond waarvan de nieuwe verordening van de Banque de France — na veel traineeren — is ingevoerd. Tegen de oorspronkelijke wensch van de Regeering in, heeft de Banque de France zich niet bereid verklaard schatkistbiljetten in disconto te nemen, maar wil zij slechts voorschotten hierop geven en wel tegen een rentevoet van 2½ pCt., d.w.z. tegen een rente die 2/3 pCt. hooger is dan het rendement van drie-maands schatkistbiljetten. Dit voorschot kan niet voor langere termijn dan 30 dagen verleend worden. Mocht de houder van de biljetten het voorschot voor een langere periode wenschen, dan worden de schatkistbiljetten overgebracht naar de afdeling „voorschotten op waardepapieren” tegen een rentevoet van 4½ pCt. Het is niet onze bedoeling de verdere strekking van deze verordening te behandelen, doch wij merken slechts op, dat hierdoor de positie der banken met betrekkelijk weinig deposito's, technisch gesproken, versterkt is. Dit, indien wij van den hoogen rentevoet afzien, welke bij moeilijkheden van tijdelijken aard niet doorslaggevend is.

Om de ontwikkeling van de Caisse des Dépôts te laten zien, is het voldoende erop te wijzen, dat de hoofdsom van haar balans van Frs. 14 milliard aan het einde van 1926, tot Frs. 50 milliard op 30 Juni 1934 is gestegen, waarin, zooals boven vermeld, de

¹⁾ De Caisse des Dépôts et Consignations werd bij de wet van 28 April 1816 opgericht. Aan het hoofd staat een directeur-generaal, die door den President van de Republiek wordt benoemd.

gelden der Caisse Nationale niet begrepen zijn. Het totale bedrag, dat door de Caisse des Dépôts werd beheerd en belegd, is van Frs. 32 milliard aan het einde van 1927 tot Frs. 91 milliard op 30 Juni 1934 gestegen, volgens de laatst bekende volledige gegevens, opgenomen in het verslag van den rapporteur van het budget over 1935.¹⁾ Hieronder laten wij de opstelling van de aan de Caisse des Dépôts toegewezen gelden en hun beleggingen volgen.

De door de Caisse des Dépôts beheerde fondsen, welke niet in de balans zijn begrepen:

	In Frs. miljoen
Caisse Nationale d'Epargne	24,9
Nationaal ouderdomspensioenfonds	12,4
Nationaal werkliedenpensioenfonds	0,7
Nationaal pensioenfonds voor sociale verzekering .	1,5
Nationale verzekeringsbank voor ongevallen	0,06
Caisse des Dépôts van Elzas-Lotharingen	1,0
Interkoloniale pensioenfonds	0,3
Pensioenfonds voor werklieden van de staatsbedrijven	0,2
Diversen	0,07
	41,5
Eigen fondsen	50,0
	91,5

De samenstelling van de portefeuille van de Caisse des Dépôts op 30 Juni 1934:

Rekening-courant bij de Schatkist en bij de Banque de France	8,7
Bons de la Défense Nat., van de Schatkist en op korten termijn	6,8
„Rentés”	34,5
Fondsen van de Schatkist en gegarandeerde fondsen	16,6
Fondsen van buitenlandsche staten	0,09
Obligaties van het Crédit Foncier en Departementen	2,0
Obligaties en aandelen van Fransche en buitenlandsche maatschappijen	0,4
Koloniale leeningen	0,4
Leeningen aan provinciën en aan gemeenten	9,2
Voorschotten aan de Schatkist	11,7
Hypotheken	0,3
Diversen	0,3
	91,5

Hieruit blijkt, dat de bedragen, afkomstig van sociale verzekeringpremiën, relatief niet belangrijk zijn en dat de positie van de Caisse des Dépôts vooral door den omvang der spaargelden wordt bepaald.

Groote veranderingen zijn door de wet van 20 Augustus 1926 en de wet van 31 Maart 1931 in de positie van de Caisse des Dépôts gebracht. Deze wetten hebben het maximum van een particuliere rekening van Frs. 7500 eerst tot Frs. 12.000 en daarna tot Frs. 20.000 verhoogd. Tevens hebben deze wetten de oorspronkelijke bepaling, volgens welke het bedrag, dat op een rekening gegireerd kan worden, het bovengenoemde bedrag der maximum-inlage niet mocht overschrijden, opgeheven. Dit is aanleiding geworden tot de geleidelijke overgang der spaarbanken in rekeningcourant-depositobanken. Het is van belang te memoreeren, dat vóór den oorlog het maximum der spaarinlagen Frs. 1500 heeft bedragen en dat de spaargelden, welke aan de Caisse des Dépôts werden overgedragen, in 1913 in totaal Frs. 5.6 milliard bedroegen, terwijl het totale bedrag, dat door haar werd beheerd, Frs. 9.5 milliard was.

Een ander belangwekkend artikel van de wet van 31 Maart 1931 is art. 62, waarin de bepaling van de wet van 20 Juli 1895 betreffende de belegging der door de Caisse des Dépôts beheerde gelden werd veranderd. De laatstgenoemde wet verplichtte de Caisse des Dépôts gelden in staats- (en door den staat gegarandeerde) en in gemeentefondsen en hypothecaire obligaties te beleggen. Bovengenoemd artikel van de wet van 1931 machtigt de Caisse nu om haar fondsen ook in Fransche of buitenlandsche waardepapieren „waarvan de lijst door den minister van Financiën wordt opgesteld” te beleggen. Verder herhaalt deze wet de bepaling van de vroegere wet, welke slechts bij den aankoop van „rents” openbare mededinging

voorschrijft. Hierdoor heeft de Caisse des Dépôts een bevoegdheid verkregen, waarmede zij de geld- en kapitaalmarkt in Frankrijk in belangrijke mate en wel op bijna alle gebieden kan beïnvloeden. Indien wij de functie van de Caisse des Dépôts ten opzichte van de kapitaalcirculatie theoretisch beschouwen, zou men zeggen, dat de belegging van spaargelden — indien dit werkelijk spaargelden zijn — in den toestand van de kapitaalmarkt geen verandering brengt, omdat de wijze van belegging van de Caisse des Dépôts slechts een verandering van bezetting teweeg zal brengen. Maar indien wij de kapitaalcirculatie in werkelijkheid beschouwen en een vergelijking maken met den rentevoet, welke wordt en kan worden verhoogd op deposito's, dan zien wij dat er een soort van „cercle vicieux” kan ontstaan en dit is dan ook het geval geweest in verschillende perioden na de stabilisatie van den Franc. De mogelijkheid bestaat nl. altijd, dat de door de Caisse des Dépôts belegde gelden terugvloeien naar de spaarbanken en via de spaarbanken weder in de Caisse des Dépôts komen. Aldus resulteert de functie van de Caisse des Dépôts uiteindelijk in substitutie van staatsschuld op langen termijn in staatsschuld op korten termijn. De hier beschreven situatie heeft ook op de internationale kapitaalbeweging een zekeren invloed uitgeoefend, vooral in 1930 en 1931. De gebeurtenissen in die jaren, en vooral de toenmalige import van goud in Frankrijk, werden sindsdien veel besproken en ook omstrede. Indien wij de ontwikkeling van de deposito's in de spaarbanken en in de gewone banken gedurende deze twee jaren nagaan en met hun relatieve beteekenis rekening houden, dan kunnen wij het volgende vaststellen. In 1930 heeft de Caisse des Dépôts het aan de spaarbanken mogelijk gemaakt, 4 pCt. rente te vergoeden op dadelijk opvraagbare deposito's. Dit heeft veroorzaakt, dat de totale som van deposito's in de Caisses d'Epargne ordinaires met Frs. 2.399.068.000 en die van de deposito's in de Caisse Nationale d'Epargne met Frs. 2.943.000.000 zijn gestegen. De totale stijging bedroeg dus ruim Frs. 5.3 milliard, terwijl deze in 1931 niet minder dan Frs. 10.616.090.000 heeft bedragen. De ontwikkeling in 1931, toen de rentevoet tot 4¼ pCt. verhoogd werd, is per kwartaal als volgt:

1ste kwartaal	1.115.903
2de „	2.021.854
3de „	1.340.611
4de „	1.127.721

Zonder ons te begeven in de psychologische factoren, die door de Fransche auteurs op den voorgrond zijn gebracht en in de verdere technische omstandigheden van de Fransche geld- en kapitaalmarkt anderszids, kunnen wij vaststellen, dat in 1930 noch Fransche, noch buitenlandsche gewone banken in staat waren een rentevoet van 4 pCt. en 4½ pCt. te vergoeden op opeisbare deposito's. Dit is evenmin het geval geweest in het begin van 1931, terwijl na Mei 1931 de ineensstorting van de Kredit-Anstalt, en later in het jaar de psychologische oorzaken zeer zeker hebben medegewerkt tot het veroorzaken van den toenemenden goudstroom naar Frankrijk. Onder zulke omstandigheden, zelfs vóór Mei 1931, bleef de discontopolitiek van de centrale bank zonder uitwerking. Dit geldt zoowel voor de markten waarop de Fransche gelden waren belegd, met name Londen, als ook voor de Fransche geld- en kapitaalmarkt. Het is bekend, dat de Banque de France niet alleen op grond van wettelijke bepalingen, maar ook op grond van haar eeuwenoude principes, geen open-market operations in toepassing brengt. Deze klassieke passiviteit van de centrale bank bereikt echter het gewenschte resultaat niet, indien de geld- en kapitaalmarkt wordt beïnvloed door een financieele instelling als de Caisse des Dépôts et Consignations.

¹⁾ Budget Général de l'Exercice 1935. Chambre des Députés. No. 3834, 1935.

AANTEKENINGEN.

„Reuzen” schepen.

De overgang van vrijhandel naar bescherming, welke de economische ontwikkeling van de na-oorlogsjaren kenmerkt, heeft niet nagelaten, ook op de scheepvaartpolitiek van vele landen invloed uit te oefenen. Steeds meer landen zijn ertoe overgegaan, de scheepvaart met subsidies te steunen, eenerzijds doordat zij een welbewuste *agressieve* politiek voerden, en hun aantal onder eigen vlag varende schepen zooveel mogelijk trachtten uit te breiden, anderzijds doordat de andere landen, welke aldus tot het voeren van een *defensieve* politiek werden gedwongen, subsidies aan de bedreigde scheepvaart gingen geven.

De *agressieve* politiek uit zich ten deele in het bouwen van reuzenschepen. Duitschland begon met de „Bremen” en „Europa”, Italië volgde met de „Rex” en „Conte di Savoia”. Het Fransche schip „Normandie”, dat inmiddels „het blauwe lint van den oceaan” heeft veroverd, kan er op bogen, het grootste passagierschip van de wereld te zijn. Met de oudere „Paris” en „Ile de France” heeft Frankrijk nu den bouwvoorsprong van Duitschland en Italië teniet gedaan en kan dit land thans ook Engeland, dat de „Queen Mary” als tegenwicht tegen de „Normandie” van stapel heeft laten loopen, weer overbluffen.

Het is echter wel zeer de vraag, of het wereldverkeer aan dergelijke groote eenheden inderdaad behoefte heeft, m.a.w. of hier dus niet een volkomen foutieve kapitaalinvesteering plaats vindt, waarvan de staat de rekening zal hebben te betalen. Immers, vanaf 1913 tot midden 1934 is de wereldhandelsvloot van 47 miljoen B.R.T. tot 65.6 miljoen B.R.T. gestegen, terwijl de wereldhandel sedert 1913 met ongeveer 16 pCt. teruggelopen is. En blijkt hieruit al duidelijk de wanverhouding tusschen aanbod van en vraag naar vrachtruimte, in werkelijkheid is de verhouding nog veel grooter, wanneer men de verminderde vaaren lostijden in aanmerking neemt, welke de vervoercapaciteit aanzienlijk hebben doen toenemen.

Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor de passagierschepen. Door de crisis is er een sterke terugslag in het aantal vervoerde passagiers gekomen, terwijl emigratie niet meer mogelijk is; de passageprijzen zijn ten opzichte van de hoogconjunctuur-periode tot op de helft en meer gedaald. En al houdt men rekening met de toeneming van het stukgoederenvervoer door passagierschepen, dan moet toch uit het voorgaande reeds volgen, tot welk een noodtoestand de boven de normale behoefte uitgaande vlootvergrotingen moeten hebben geleid.

De „Normandie”, om nog even nader bij dit reuzenschip stil te staan, werd op stapel gezet in een tijd van toenemend toeristenverkeer, hetwelk vooral in Frankrijk aanzienlijk was. Doch tijdens den bouw brak de crisis uit. De werf, die het schip voor rekening van de „Compagnie Générale Transatlantique” bouwde, moest met hulp van de regeering worden gesaneerd, en men vroeg zich af, of men het schip zou afbouwen, of wellicht de Frs. 300 miljoen bouwkosten, welke tot dusverre waren besteed, mede zou afschrijven. Deze vraag betref ook de werfarbeiders, ten getale van ongeveer 3000, en evenveel in de nevenbedrijven, welke bij eventuele stopzetting van den bouw met werkloosheid werden bedreigd.

Toch zou verdere bouw zonder daadwerkelijken regeeringssteun en groote staatsgaranties niet mogelijk zijn geweest. De bouwkosten zijn in Frankrijk, waar de loonen, de prijzen van grondstoffen en eindproducten, alsmede de onkosten tengevolge van de Fransche protectionistische politiek boven die in het buitenland liggen, hoog. Staatssteun is dus noodzakelijk, wil men den reeder de concurrentie met het goedkoopere buitenlandse schip niet te moeilijk maken. Tenslotte heeft men besloten om het bouwtempo te verlangzamen, in de hoop op een toeneming van het

verkeer. Evenwel werd het personen- en goederenverkeer steeds minder, terwijl de valutadepreciatie der Angelsaksische landen het Fransche vreemdelingenverkeer zware slagen toebracht. Men heeft dan ook berekend, dat de jaarlijkse inkomsten van de „Normandie” slechts even voldoende zullen zijn, om de bedrijfskosten te dekken. Aan eenige afschrijving van het verbouwde kapitaal is in den eersten tijd nog niet te denken en het is zeer de vraag, of daarvan wel ooit sprake zal zijn.

Ook Duitschland bouwt nieuwe schepen, bestemd voor den dienst op China en Japan. Dat men hierbij niet in de eerste plaats op rentabiliteit rekent, behoeft geen betoog. De scheepvaart heeft in de aller-eerste plaats in Duitschland een nationaal-economische taak te vervullen. Max Oboussier, voorzitter van de directie der Hamburg-Amerika Lijn, typeerde dit streven met de woorden „Seeschiffahrt ist nationale Arbeit auf internationalem Feld”.

Het belang van de scheepvaart is thans ver boven dat van de aandeelhouders uitgegroeid; het is een algemeen nationaal belang geworden. De oppositie, zooals tegen den bouw van de „Queen Mary” in Engeland tot uiting is gekomen, schijnt ons vooral van een economisch oogpunt bezien, gerechtvaardigd. Runciman, de Minister van Handel, oefende op een vergadering te Glasgow critiek uit op het bouwen van reuzenschepen. Het bouwen zou een verspilling van kapitaal beteekenen en werkloosheid kweken. De Minister besloot met de vraag te stellen, waarom inplaats van de „Queen Mary” niet drie middelmatige schepen op stapel waren gezet, hetgeen meer arbeid zou hebben beteekend, terwijl de schepen meer dan vijftigmaal zoo voordeelig in de vaart zouden zijn. In de Vereenigde Staten schijnt men het met Runciman eens te zijn. Men stelt zich tevreden met schepen als de „Manhattan” (30.000 ton). In de super-luxe klasse is de Amerikaansche vlag niet meer vertegenwoordigd en het schijnt, dat de Amerikanen, die anders zoo vaak naar grootheid streven, op dit gebied nuchter zijn gebleven.

J. Vg.

Het vraagstuk van de oprichting van industriebanken.

Het vraagstuk van de oprichting van industriebanken in Nederland blijft nog steeds de belangstelling houden. Nadat eenige weken geleden de Nederlandsche Maatschappij voor Nijverheid en Handel in een rapport haar meening over dit vraagstuk heeft geuit¹⁾, heeft kort daarop de President van De Nederlandsche Bank in zijn jaarverslag in een enkele passage aan dit probleem aandacht geschonken. De heer Trip wijst namelijk op de juiste politiek, die de banken in ons land hebben gevoerd en waarvan de voordeelen thans maar al te duidelijk blijken. De financiering van de industrie dient daarom ook buiten het directe uiteraard begrensde arbeidsveld van de Nederlandsche depositobanken te geschieden. De omvang van de behoefte aan middelen, inzonderheid voor de kleine en middelgrote industrie, is niet bekend en zal eerst geleidelijk uit in de practijk verkregen ervaringen kunnen blijken. De heer Trip juicht het daarom toe, dat het bekende Limburgsche initiatief tot het scheppen van een financieringsinstituut, naast het reeds eenige jaren in de provincie werkzame Economisch-Technologisch Instituut, met voorzichtigheid en op beperkte schaal is ingezet. Volgens zijn meening ligt echter het zwaartepunt van het vraagstuk der industrialisatie van Nederland meer in het vinden van gezonde en niet door kunstmatige middelen te verwezenlijken plannen dan in de financieringsmoeilijkheden. Daarom mag slechts met groote voorzichtigheid en met inachtneming van alle betrokken belangen in deze richting te werk worden gegaan.

¹⁾ Besproken in E.-S.B. van 22 Mei jl.

Tot een vrijwel zelfde conclusie komt de heer A. A. van Sandick in zijn prae-advies voor de Vereeniging van Nederlandsche Gemeenten. Op de a.s. vergadering van deze Vereeniging zal namelijk de vraag worden behandeld, of het gewenscht is, dat de Overheid deelneemt aan de oprichting en bedrijfsvoering van industriebanken en of hier een taak voor de gemeenten ligt en, zoo ja, welke richtlijnen bij de verwezenlijking van die taak moeten worden gevolgd. In dit prae-advies wijst de heer Van Sandick er in de allereerste plaats op, het vraagstuk van de noodzakelijkheid van de uitbreiding van de industrie eerst grondig te onderzoeken. Een straffe bescherming, om een eigen industrie in het leven te roepen, is verderfelijk.

Wat de financiering van de industrie betreft, staat de heer Van Sandick afwijzend tegenover het gemengde bankstelsel. Volgens hem kan alleen een industriebank de lacune vullen. Het kapitaal van deze bank moet geheel door middel van aandelen bijeen worden gebracht; het uitgeven van obligaties is ten eenenmale verwerpelijk.

Hoewel het oprichten van een industriebank zeker bepaalde voordeelen heeft, wordt er echter veelal verzuimd op te wijzen, dat de controle op de credietnemende ondernemingen lang niet zoo effectief kan zijn als ingeval van een combinatie van de credietverleening op korten en op langen termijn, waarop vooral in de Deutsche literatuur sterk den nadruk wordt gelegd. Mede om die reden hebben wij gepleit voor een nauwe samenwerking tusschen financieringsmaatschappij (die men ook wel industriebank kan noemen) en gewone bank en wel in een vorm, die de nadelen van het gemengde bankstelsel zou vermijden. Daarom is het ons niet duidelijk, hoe de heer Van Sandick ons, blijkens zijn prae-advies (blz. 110) tot de voorstanders van het gemengde bankstelsel rekent. Het gemengde bankstelsel, wiens hoofdkenmerk is het verleen van geanticipeerde emissiecredieten uit deposito's, hebben wij uitdrukkelijk verworpen.

Omtrent de vraag, of de Overheid in de industriebank moet participeeren, meent de heer Van Sandick, dat het eenige motief hierin gelegen kan zijn, dat de industriebank voorziet in een dringende, economisch gefundeerde, behoefte, maar dat de benodigde middelen niet in voldoende mate via de kapitaalmarkt of door onderhandsche plaatsing bij het publiek te verkrijgen zijn. Maar de Overheid moet voor zichzelf de overtuiging hebben, dat indien deze kapitaaldeelname, zoodanig niet een behoorlijke bate voor haar afwerpt, deze in ieder geval gemotiveerd is door de meerdere welvaart, die middellijk of onmiddellijk wordt verkregen, waarbij de eisch van levensvatbaarheid geheel op den voorgrond moet staan. Met het oog op een organische ontwikkeling moet aan een regionale, bij uitzondering ook een plaatselijke industriebank de voorkeur worden gegeven boven een landelijke, centraal beheerde industriebank. Principieel komt voor de gemeenten de financiering van de deelneming in de industriebank uit leeningsgeld niet in aanmerking. Mochten zij hiertoe wel besluiten, dan is, aldus de heer Van Sandick, een amortisatie voor een voor dit doel opgenomen leening op zeer korten termijn noodzakelijk.

Prof. Dr. Ir. H. C. J. H. Gelissen, de tweede prae-adviseur, staat, zoodanig voldoende bekend is, op het standpunt, dat het oprichten van een regionale industriebank, wat Limburg betreft, absoluut noodzakelijk is. Prof. Gelissen, die na het schrijven van dit prae-advies tot Minister van Economische Zaken is benoemd, gaat evenwel verder dan de heer Van Sandick, wat betreft de deelneming van de gemeenten in de industriebank. Hoewel het naar zijn meening het meest gewenschte en ook het beste ware geweest, indien banken, industrie en particulieren het initiatief tot oprichting van een industriebank zouden hebben genomen, en dat de Overheid hierbij de behulpzame hand zou hebben geboden, is dit niet geschied. Hieruit mag men niet afleiden, dat een industriebank

niet noodzakelijk zou zijn. De Limburgsche Overheid, d.w.z. de provinciale en de gemeentelijke, heeft naar zijn meening terecht het initiatief tot oprichting van een dergelijke bank genomen, toen het particulier initiatief op dit punt tekort schoot. Bovendien bewijst, aldus de prae-adviseur, de industriebank een dienst aan de Nederlandsche beleggers. Gelden door deelneming via de Industriebank in de industrie belegd, zijn gecontroleerd belegd, aangezien de betreffende industrie onder controle staat van den economisch-technisch-commercieelen en financieelen hulpdienst der Industriebank. In Limburg treedt als zoodanig het Economisch-Technologisch Instituut op. Wellicht zullen dit Instituut en de Industriebank in de toekomst in steeds hechter onderling verband tot elkaar komen te staan.

Volgens den prae-adviseur is het zoowel om privaateconomische als om sociale redenen gewenscht, dat de gemeente medewerkt aan den opbouw van de industrie, in de allereerste plaats in eigen gebied; maar ook al zal de industriebank niet kunnen bijdragen tot oprichting van industrieën in elke gemeente, zoo is het toch verantwoord, dat de gemeenten, waarin geen industrieën gevestigd worden, uit een oogpunt van gemeenschapsgevoelen en ook uit een oogpunt van welbegrepen eigen belang — men is immers meer gediend met een rijken buurman dan met een arm-lastigen — aan de oprichting van de industriebank medewerken en daarin deelnemen.

Hoewel Prof. Gelissen er op wijst, dat het particulier initiatief op dit gebied tekort is geschoten, en dat daarom de Overheid aanvullend moet optreden, had o.i. iets duidelijker naar voren kunnen worden gebracht, waarom van particuliere zijde op het oogenblik voor de oprichting van een industriebank in het geheel geen belangstelling bestaat. Dit vraagstuk loopt in de eerste plaats uit op het rentabiliteitsprobleem. En dan mogen wij verwijzen naar hetgeen Prof. Gelissen in het begin van zijn prae-advies schrijft, nl., „dat elk pogen tot een verdere industrialisatie en verdere werkverruiming weinig kans op succes heeft, zoolang het kosten- en lastenniveau, waarop wij ons thans in Nederland bevinden, niet verlaagd wordt, hetzij dan door herwaardeering, d.w.z. overmeten der waarden, hetzij door wijziging van den meter, wat neerkomt op devaluatie.” Inderdaad, dit is de kern van het vraagstuk, dat daarom ook eerst opgelost moet worden. Immers, zoolang ons prijs- en kostenniveau niet aan dat van het buitenland is aangepast, weet men ook niet, hoe de werkelijke verhoudingen zullen zijn op een niveau, dat 25 à 30 pCt. lager ligt, en zoolang men er niet van overtuigd is, dat dit niveau binnen zeer korten tijd bereikt wordt, is het oprichten van nieuwe industrieën voor de gemeentelijke Overheid een zoo riskante zaak, dat men daarbij uiterst behoedzaam te werk zal moeten gaan.

Oorzaken van de opleving in de Amerikaanse automobiellindustrie.

De groote opleving in de Amerikaanse automobiellindustrie in het begin van dit jaar vormt een belangrijken factor voor de algemeene conjunctuur en verdient daarom de volle aandacht. De afzet van automobielen steunt vooral op de behoefte aan vernieuwing bij de industrieele bevolking. In 1933 en 1934, aldus ontleenen wij aan den „Wirtschaftsdienst” van 7 Juni 1935, werd de ontwikkeling van den afzet nog door het wantrouwen ten aanzien van den duur en den omvang van het economisch herstel belemmerd, ondanks de destijds reeds opmerkelijke opleving. Thans wordt de afzet echter door de volgende factoren gestimuleerd:

1. De stijging van den gemiddelden graad van veroudering van de gebruikte wagens.

Het grootste deel der aanwezige automobielen werd vóór 1929/30 gekocht. Een automobiel, welke werd gekocht in 1929, toen een recordcijfer van 4,6 mil-

lioën nieuwe personenwagens werd geregistreerd, komt in 1935 in haar zesde levensjaar. De in 1930 geproduceerde automobielen (2,8 miljoen nieuw geregistreerden) worden eveneens langzamerhand te oud, temeer omdat het model 1930 over het algemeen geen wijzigingen in techniek of stijl ten opzichte van 1929 vertoonde. Een belangrijk deel van alle aanwezige wagens van het land nadert dus het moment, waarop een nieuwe aankoop noodzakelijk wordt.

2. Sterke verbetering van de modellen 1935.

In 1933 vormde de achtcylinder massa-automobil van de Ford Motor Company reeds de scheiding met het „vóór-crisismodel”. Het nieuwe model heeft de vroegere modellen in technisch opzicht sneller doen verouderen. De technische wijzigingen in 1935 ten opzichte van 1934 en 1933 waren gering, de verbetering in vorm en geriefelijkheid was evenwel in 1935 bij alle wagens zeer markant. Typeerend hiervoor is het Ford-model 1935, dat ondanks hetzelfde type motor, wat stijl en geriefelijkheid betreft, het verre wint van het model 1934 en veel groteren invloed op de psychologie van de koopers heeft dan het model van het voorafgaande jaar. Bij andere firma's komt dezelfde tendens t.a.v. den vorm in het goedkoop worden van de vroegere luxe-modellen tot uiting. Dit geldt voor Buick, Chrysler (Plymouth) e.a.; het „Pontiac model” van het General Motors-Concern beantwoordt direct aan de behoefte aan een massa luxe-wagen. (De stroomlijn van verschillende modellen van het vorige jaar bleek daarentegen geen stimulus voor den afzet te zijn geweest).

3. De beslissende factor was natuurlijk de meerdere zekerheid en de verhooging van het inkomen.

Deze zekerheid nam vooral toe bij de ontvangers van een inkomen, die de depressie en twee jaren „Recovery” zonder werkloosheid waren dóórgelopen. Maar zelfs deze groepen koopers werden door de laatste opleving van den afzet aangestoken. Ook in den landbouw is sedert den herfst van 1934 een verbetering ingetreden. De industrie beschouwt het Midden-Westen en het Zuiden evenwel in hoofdzaak als afzetreserve, welke in den a.s. herfst zal worden ontsloten. De verwachtingen ten aanzien van de agrarische koopkracht zijn sedert de verbetering van de weersgesteldheid in Mei aanzienlijk gestegen. Hierbij komt de verdere vooruitgang in de regeling van de agrarische schulden, waardoor een groot gedeelte van de opbrengst van de aanstaande oogsten voor nieuwe aankopen zal vrijkomen. Het schijnt dus, dat in den a.s. nazomer en herfst een nieuwe opleving in de automobiellindustrie zal plaats vinden.

De Regeering over de contingentering van cement.

In de Tweede Kamer heeft de heer IJzerman gewezen op het prijsverhoogend effect van de cement-contingentering.

In vervolg op wat over deze contingentering reeds in dit weekblad is gezegd¹⁾ laten wij voor een deel zijn opmerkingen, alsmede het antwoord van den Minister van Economische Zaken, hieronder volgen.

Ondanks de, in de Memorie van Antwoord gedane verzekeringen, is de heer IJzerman nog geenszins gerustgesteld, daar volgens gepubliceerde gegevens de ruim 400.000 ton in Nederland ingevoerde cement ongeveer f 1 miljoen meer gekost hebben, dan zonder contingentering het geval zou zijn geweest. Hij verzoekt den Minister in te grijpen, indien, bij een onderzoek naar de prijsbeweging van het geïmporteerde cement mocht blijken, dat de importeurs de Nederlandsche afnemers (w.o. verscheidene groote gemeenten) „het vel over de ooren halen”.

De Minister van Economische Zaken heeft hierop het volgende geantwoord:

¹⁾ E.-S.B. van 12 Juni 1935.

„Er schuilt inderdaad een kern van waarheid in hetgeen de geachte afgevaardigde heeft gezegd. Wij zijn bezig, behalve met hetgeen tot nu toe gedaan is, met het instellen van een nieuw onderzoek naar de prijsverhoudingen van de cementindustrie in ons land en ook in andere landen.

Ook ik zelf heb den indruk, dat het prijsverschil tusschen het door importeurs in het buitenland gekochte cement en het hier verkochte wel wat groot is.

Wij zullen dus, indien het mogelijk is, het noodige doen om den verkoopprijs meer en dichter bij den inkoopsprijs te brengen.”

Engeland en het Internationaal Ruwstaalkartel.

Einde Maart verhoogde Engeland de invoerrechten op ijzer en staal van 33½ pCt. tot 50 pCt. De algemeene opvatting was, dat deze verhooging voornamelijk bedoeld was om pressie te kunnen uitoefenen bij de onderhandelingen met het Internationaal Ruwstaalkartel. Einde April leidden de gevoerde besprekingen tot het sluiten van een voorloopige overeenkomst. Voor den tijd van drie maanden werd aan het Kartel een invoer-contingent van 160.750 ton toegestaan, hetgeen voor een jaar op 643.000 ton neerkomt. De vertegenwoordigers van de Engelsche ijzer- en staalindustrie verbonden zich om bij de Regeering te bewerken, dat dit quantum tegen een invoerrecht van 33½ pCt. zou worden geïmporteerd, dat dus de tariefsverhoogingen zouden worden opgeschort. Gedurende deze drie maanden zouden de besprekingen, om tot een meer definitieve overeenkomst te komen, worden voortgezet.

Deze besprekingen, welke vooral bemoeilijkt werden door het feit, dat er bij de leden van het Ruwstaalkartel geen eenstemmigheid bestond wat de verdeling van de verschillende soorten betrof, doch van Engelsche zijde o.a. werden gestimuleerd door het dreigement van de Regeering, dat de invoerrechten per 7 Augustus zouden worden verdrievoudigd, als geen resultaten bereikt zouden worden, hebben tot overeenstemming geleid. Hiermede zijn de, gedurende reeds geruimen tijd ondernomen pogingen om Engeland voor het Kartel te winnen, met succes bekroond. Evenwel niet zonder belangrijke concessies aan de Engelsche industrie, waarvoor de overeenkomst buitengewoon gunstig is.

Het invoercontingent in Engeland is namelijk bepaald op 670.000 ton voor het komende jaar; dit is slechts weinig meer dan de kleinste ingevoerde hoeveelheid tijdens de crisis. Voor de daarop volgende vier jaar is het contingent op 525.000 ton vastgesteld. Vergelijken wij deze getallen met de invoeren van 1931 en 1933, resp. 2.84 miljoen en 1.37 miljoen ton, dan blijkt in welke mate men van de zijde van het Kartel aan de Engelsche wenschen is tegemoetgekomen. Anderzijds mag een sterke vermindering van de invoerrechten verwacht worden, terwijl de Britsche exporten naar „neutrale” markten zullen worden gestabiliseerd op het niveau van de exporten van 1934. Doch dit was juist een goed jaar voor den Engelschen export. Wij laten hieronder volgen een overzicht¹⁾ van de verdeling van den invoer in Engeland over de verschillende producenten. Hieruit blijkt dat speciaal België-Luxemburg in hun export het meest zullen worden getroffen. De overeenkomst treedt 8 Augustus 1935 in werking.

IJzerinvoer in Engeland uit:

In 1000 ton	Britsch-Indië	Overige Britsche landen	België	Frankrijk	Duitschland	Zweden	Noorwegen	Luxemburg	Totaal
1933	118	4	500	145	77	51	24	59	971
1934	126	83	603	174	145	64	25	124	1367

¹⁾ Ontleend aan „Wirtschaftsdienst” van 21 Juni 1935.

Goudproductie en wereldherstel.

De Midland-Bank bespreekt in haar „Monthly Review” van April-Mei de vraag of de „boom” in de goudindustrie zou kunnen bijdragen tot een algemeen herstel. Behoudens den invloed, welke er in de goud-produceerende landen zelf van uitgaat, mogen de verwachtingen niet al te hoog gespannen worden, omdat de voorwaarden voor een goed functionneeren der gouden standaard, indien deze wederom internationaal aanvaard zou worden, nog niet aanwezig zijn.

Dit ligt niet aan een gebrek in de hoeveelheid goud, hetwelk voor monetaire doeleinden ter beschikking is en gedurende de eerstvolgende jaren ter beschikking zal komen.

Goud-productie in 1000 ounces fijn.

	1930	1932	1934
Zuid-Afrika	10.716	11.559	10.480
Canada	2.102	3.044	2.970
Australië	622	964	1.215
Rhodesia	555	580	693
Br. West-Afrika	242	293	382
Rest v. h. Britsch Imp.	384	438	489
Britsch Imperium	14.621	16.878	16.229
Rusland	1.434	1.990	4.224
Ver. Staten	2.100	2.219	2.586
Mexico	670	584	660
Japan	389	402	460
Korea	160	312	400
Rest	1.462	1.946	2.841
Totale wereldproductie	20.836	24.331	27.400

De toeneming van de goudproductie heeft ons niet te verwonderen, wanneer wij bedenken, dat, zoolang er nog één land is, dat den gouden standaard heeft, dit metaal niet alleen een minimum-prijs heeft, maar ook een ongelimiteerde vraag ontmoet. Daar bovendien een groot aantal landen heeft gedevalueerd, is de prijs van goud in eigen valuta zelfs sterk gestegen. De productiekosten zijn bij deze stijging ver ten achter gebleven, zoodat de goud-productie veel voordeliger is geworden, met het bovengenoemde resultaat. Opvallend is in dit verband Zuid-Afrika, waar de productie niet gestegen, maar gedaald is. Dit is het gevolg van een vooropgezette politiek der Afrikaansche goudmijnen, welke daarbij gesteund werden door de Regeering. Door de hoogere goudprijzen werd de exploitatie van ertslagen met lager goudgehalte nu ook rendabel, terwijl de exploitatie dezer lagen over enkele jaren misschien niet meer loonend zal zijn. Door nu deze armere lagen af te bouwen, bereikt men, dat de goudproductie langer kan blijven voortgaan, en de rijkere erts in reserve blijven voor latere jaren. Inderdaad is dan ook de hoeveelheid verwerkt erts aanzienlijk toegenomen, het rendement in technisch opzicht echter gedaald; niettemin zijn de winsten gestegen. De uitbetaalde loonen en salarissen stegen met 1/6, terwijl de Regeering door het verhoogde aandeel van den Staat in de winst — de belastingopbrengst bedroeg in 1934 £ 13 miljoen, d.i. 210 pCt. meer dan in 1932 — in staat werd gesteld, steun te verlenen aan andere bedrijfstakken, zonder dat dit aanleiding behoefde te geven tot een tekort op de begroting. De dividenduitkeeringen der goudmijnen bedroegen in 1934 £ 16 miljoen, d.i. 90 pCt. meer dan in 1932. Hiervan werd ca. 60 pCt. aan Engelsche aandeelhouders geremitteerd.

In totaal werd door den bloei der goudmijnen ca. £ 15 miljoen meer aan inkomen in circulatie gebracht dan in 1932. Bovendien kwam Zuid-Afrika met een sterkere vraag naar machines en andere importgoederen op de wereldmarkt, zoodat dit land langs dien weg van den voorspoed in de goud-industrie profiteert. Wat ten aanzien van Zuid-Afrika geldt, geldt evenzeer voor de andere goudlanden. Ook het binnenslandsch herstel van Canada en Australië valt voornamelijk te verklaren door den opbloei van hun goud-industrie.

Zien wij dus, dat de directe invloed van de goud-

industrie zeer belangrijk is geweest voor de goud-produceerende landen in de eerste plaats, als stimulans voor een algemeen en blijvend herstel is zij daarentegen nog niet van beteekenis. Zou de gouden standaard wederom internationaal ingevoerd worden, dan zou daarvoor niet enkel een voldoende voorraad goud voor monetaire doeleinden noodig zijn. Deze voorraad is thans ruim voldoende; wanneer men rekening houdt met de goudexporten uit het Verre Oosten, de terugvloeiing van goud uit oppottingen bij herstel van den gouden standaard en de plaats gehad hebbende devaluaties en aanneemt, dat ook de andere valuta's met ca. 40 pCt. gedevalueerd zouden worden, zou volgens berekeningen van de „Union Corporation” de monetaire goudvoorraad vergeleken met dien van 1928 verdubbeld zijn! Bovendien zou een behoorlijke werking van den gouden standaard zelf verzekerd moeten zijn. En voor dit laatste is een juiste verdeling van het goud primair, een verdeling over de verschillende landen op grond van hun in- en uitvoerverhoudingen en dus op grond van hun goud-behoefte.

En of voor dit laatste de voorwaarden aanwezig zijn? De Midland-Bank meent van niet. Dan toch zouden de crediteur-staten genegen moeten zijn betalingen in goederen te ontvangen, zouden de centrale banken het goud niet moeten oppotten, doch zoo noodig in het verkeer moeten brengen, enz. Juist omdat er te dien aanzien nog vrijwel niets veranderd is in de opvattingen van vóór de crisis, meent de Midland Bank de conclusie van den Britschen Minister van Financiën, dat de tijden voor een terugkeer naar den gouden standaard nog niet rijp zijn, dan ook ten volle te kunnen onderschrijven.

De haven van Antwerpen in 1934.

Het jaar 1934 wordt, aldus het jaarverslag van de haven van Antwerpen over 1934, als zeer bevredigend beschouwd: het scheepvaartverkeer, dat reeds in 1933 weer steeg, kon ook in het afgelopen jaar nog iets toenemen.

	Aantal schepen	Tonnenmaat	Verhouding t.o.v. 1929
1925	9.971	20.201.628	83,0 pCt.
1929	11.582	24.325.103	100,0 „
1932	9.407	19.666.678	80,8 „
1933	9.841	20.439.195	84,0 „
1934	10.305	20.536.384	84,4 „

In dit verkeer nam de Engelsche vlag de eerste plaats in, doch de tonnenmaat is in 1934 met ruim 500.000 ton achteruitgegaan. Daartegenover steeg het aandeel van de Duitsche vlag met bijna 500.000 ton, zoodat, wanneer deze ontwikkeling zich voortzet, het verkeer met schepen van Duitsche nationaliteit de eerste plaats zal gaan innemen. Het verkeer met Belgische schepen nam met 130.000 ton toe, dat met Nederlandsche met 70.000 ton. De toeneming van het verkeer met Belgische schepen is gedeeltelijk het gevolg van den door de Regeering verstrekte steun.

Van het aantal in 1934 uitgevaren schepen vertrok bijna 17 pCt. in ballast. Opgelegd waren in de haven van Antwerpen op 31 Dec. 1934 31 schepen met 103.805 ton, waarvan 22 Belgische en 1 Nederlandsch schip. In 1932 bedroeg het aantal opgelegde schepen 76, metende 261.122 ton.

De binnenscheepvaart ontwikkelde zich in 1934 sterk:

	Aangekomen schepen	Ton
1933	41.888	13.146.823
1934	45.173	14.784.326

Vergelijkende tabel van goederenverkeer over zee.

	Gelost	Geladen	Totaal	In % v. '29	Verh. uitvoer invoer
1929	12.558	13.653	26.212	100,0	108 pCt.
1932	9.365	8.064	17.429	66,4	86 „
1933	10.054	8.899	18.953	72,3	88,5 „
1934	10.680	10.208	20.888	79,6	95,5 „

Terwijl dus de tonnenmaat der schepen sedert 1932 steeg met 4.4 pCt., nam het goederenverkeer met 19.8 pCt. toe, waaruit dus een betere bezetting der in- en uitkomende schepen volgt. Tevens blijkt ook de verhouding van uit- en invoer in het afgelopen jaar belangrijk gunstiger te zijn geworden, hetgeen met het oog op het verkrijgen van retourvrachten de aantrekkingskracht van de haven vergroot. Opgemerkt wordt, dat hoewel Antwerpen nog steeds voornamelijk een haven voor stukgoederen is, door een belangrijke verbetering der outillage de achterstand in de verscheping van massagoed snel wordt ingehaald.

De doorvoer van minerale producten steeg wat den invoer betreft van 3.056.000 ton in 1933 op 3.598.000 ton in 1934, wat den uitvoer betreft van 3.261.000 ton op 3.840.000 ton. De uitvoer van metaal en metaalwaren steeg van 3.612.000 ton in 1933 tot 4.160.000 ton in 1934. De invoer van granen en andere agrarische producten daalde eenigermate, nl. van 4.554.000 tot 4.518.000 ton.

Goederenverkeer langs de binnenwateren.

	Gelost	Geladen	Totaal	In % v. '29	Verh. uitvoer invoer
1929	4.923	2.614	7.537	100.0	53.1 pCt.
1932	3.209	2.962	6.171	81.8	92.3 „
1933	3.719	2.726	6.445	85.5	73.3 „
1934	4.452	2.989	7.441	98.8	67.1 „

Het vervoersbeeld is hier voor het afgelopen jaar wel zeer gunstig. Dat de verhouding van uit- tot invoer niet zoo evenwichtig is als bij het zeeverkeer is gedeeltelijk een gevolg van het feit, dat groote hoeveelheden stukgoed den ijzeren weg volgen. Antwerpen blijft in groote mate een spoorweghaven.

Telt men het totale verkeer over zee en de binnenwateren samen, dan blijkt deze in 1934 in verhouding tot 1933 met 11.5 pCt. en in verhouding tot het slechtste jaar, 1932, met 20 pCt. gestegen te zijn.

BOEKAANKONDIGINGEN.

Jahrbuch für National-Sozialistische Wirtschaft. Onder leiding van Dr. Otto Mönckmeier, Reichsfachgruppenleiter der Wirtschaftsprüfung der Bundes Nationalsozialistischer Deutscher Juristen. (Stuttgart-Berlin 1935; W. Kohlhammer, Prijs R.M. 7.— ing., R.M. 8.40 geb.).

Voor hen, die zich wenschen te oriënteren in de overstelpende massa wetten, verordeningen, aanvullingsverordeningen, enz., welke sedert het aan de macht komen van de nationaal-socialistische partij (30 Jan. 1933) het economisch leven raken, biedt het tweede deel van dit door bevoegden uitgegeven „Jahrbuch” een zeer goed overzicht. De wetten en maatregelen zijn bijgehouden tot 1 Maart 1935. Vermelding van de bladen, waarin de regelingen zijn afgedrukt, vergemakkelijken een nadere studie.

Het eerste gedeelte van het werk bevat 16 artikelen van de hand van verschillende schrijvers, die op het gebied van hun onderwerp autoriteit bezitten, zoodat men hier in beknopten vorm een goed inzicht krijgt in doel en wezen der nationaal-socialistische economische politiek en in den organisatorischen opbouw van het economisch leven, voor zoover deze zich reeds gevormd hebben. Moeilijkheden en misslagen worden niet verheeld. G.

Monetary Opinions and Policy 1924—'34 door Dr. Mary Theresa Rankin (P. S. King & Son Ltd. Londen 1935. Prijs 6 Sh.).

Dit boek dankt zijn ontstaan aan de gewoonte van de economische faculteit van de universiteit te Edinburgh om de resultaten van het daar verrichte wetenschappelijk onderzoek in ruimeren kring bekend te maken. Een tiental onderwerpen, zowel op Engeland als op de Vereenigde Staten betrekking hebbende, zijn hier behandeld en geven een overzicht van de belangrijkste gebeurtenissen op het gebied van geldvraagstukken en bankwezen.

MAANDCIJFERS.

OVERZICHT VAN DEN STAND DER RIJKSMIDDELEN.

(In Gulden)

Afdeling Ia Dir. belastingen.	Kohieren voor den dienst 1935 ¹⁾			Zuiver bedrag der kohieren voor den vorigen dienst t. m. dezelfde maand van het vorige jaar ²⁾	
	Benaming der middelen	Totaal bedrag	Bedragen, welke zijn teruggegeven of anders dan wegens betaling op de kohieren afgeschreven		Zuiver bedrag
Grondbelast. a)		9.860.398	—	9.860.398	9.509.524
Inkomst.bel. b)		21.008.357	741.050	20.267.308	22.104.683
Vermogensbel. c)		5.891.179	63.475	5.827.704	6.304.754
Verdedig.bel. I		3.078.395	57.370	3.021.024	3.305.066
Bel. v. d. doode hd.		497.646	—	497.646	—
Totaal.		40.335.975	861.895	39.474.080	41.224.027

a) ¼ hoofdsom + 20 procenten op de hoofdsom der gebouwde eigendommen.

b) Hoofdsom + procenten³⁾ c) Hoofdsom + procenten⁴⁾.

¹⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit 2/3 gedeelte van het belastingdienstjaar 1935/1936 en 1/3 gedeelte van het belastingdienstjaar 1934/1935.

²⁾ Voor de belastingen naar inkomen en vermogen bestaan de vermelde bedragen uit 2/3 gedeelte van het belastingdienstjaar 1934/1935 en 1/3 gedeelte van het belastingdienstjaar 1933/1934.

³⁾ Ten behoeve van het belastingdienstjaar 1934/1935 werden 20, ten behoeve van het belastingdienstjaar 1935/1936 worden 60—78 procenten geheven.

⁴⁾ Ten behoeve van het belastingdienstjaar 1934/1935 werden 55, ten behoeve van het belastingdienstjaar 1935/1936 worden 75 procenten geheven.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	16/22 Juni 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeenk. tijdvak 1934	16/22 Juni 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeenk. tijdvak 1934	1935	1934
Tarwe	7.204	447.360	670.888	—	7.837	20.409	455.197	691.297
Rogge	1.140	115.621	240.316	—	281	15.257	115.902	255.573
Boekweit	935	11.163	11.728	—	—	—	11.163	11.728
Mais	6.358	364.209	449.463	5.893	68.181	104.418	432.390	553.881
Gerst	308	147.998	185.168	—	18.154	27.229	166.152	212.397
Haver	6.135	66.049	73.162	200	1.660	2.206	67.709	75.368
Lijnzaad	490	70.321	120.887	12.388	230.833	122.801	301.154	243.688
Lijnkoek	2.823	19.448	48.559	—	—	25	19.448	48.584
Tarwemeel	638	9.070	9.879	376	3.329	1.373	12.399	11.252
Andere meelsoorten	467	13.893	30.235	—	1.339	3.172	15.232	33.407

Afdeeling Ib Overige middelen.	Mei 1935	Sedert 1 Jan. 1935	Overeen- komstige periode 1934
Benaming der middelen			
Divid.- en tantiëmebel.	991.610	3.562.933	3.857.646
Rechten op den invoer	7.594.625	34.978.964	27.655.464
Statistiekrecht	137.574	647.277	718.683
Accijns op zout	198.027	994.263	824.755
Accijns op geslacht	451.385	2.270.727	2.896.576
Accijns op wijn	116.301	821.074	843.300
Accijns op gedistill.	2.515.516	11.683.146	12.591.736
Accijns op bier	635.530	3.051.852	3.914.079
Accijns op suiker	3.362.270	21.276.339	19.515.736
Accijns op tabak	3.032.688	14.450.805	11.349.563
Bel. op gouden en zilverw.	42.599	200.888	221.456
Omzetbelasting	5.619.285	24.593.049	17.949.226
Couponbelasting	434.616	2.371.019	1.243.720
Recht. en boeten v. zegel	1.376.118 ³⁾	7.646.901 ⁴⁾	7.188.299
Recht. en boet. v. registr.	1.095.850	5.120.822	4.895.681
Recht. en boet. v. succes- sie, v. overgang bij over- lijden en v. schenking	2.698.282	15.586.076	13.789.469
Opbrengst d. loodsgelden	235.659	1.272.340	1.576.573
Totaal	30.537.935	150.528.475	131.031.962

³⁾ Hieronder begrepen wegens zegelrecht van nota's van makelaars en commissonnairs in effecten, enz. f 322.840 (Beursbel.); ⁴⁾ Id. f 1.546.896.

AFDEELING II. DIENSTJAAR 1934.

Benaming der middelen	Bedrag van de raming	Zuivere op- brengst over het tijdvak van 1 Jan. 1934 tot en met de maand Mei 1935
Grondbelasting. ($\frac{1}{4}$ hoofdsom + 20 opcenten op de hoofdsom der gebouw- de eigendommen.)	9.735.000	9.730.687
Inkomstenbelasting (hoofdsom + 20 opcenten).	54.880.000 *)	60.767.230
Vermogensbelasting (hoofdsom + 55 opcenten).	17.515.000 *)	17.704.275
Verdedigingsbel. I	11.700.000	9.115.796
Belasting v. d. doode hand	3.000.000	1.280.505
Divid.- en tantiëmebelasting.	12.240.000	13.192.622
Rechten op den invoer	86.462.500 *)	82.190.127
Statistiekrecht	1.800.000	1.768.807
Accijns op zout	2.300.000	2.122.326
Accijns op geslacht	6.500.000	6.195.266
Accijns op wijn	2.340.000	2.718.588
Accijns op 't gedistilleerd	33.000.000	30.344.425
Accijns op bier	11.815.000	10.201.836
Accijns op suiker	62.200.000	52.923.980
Accijns op tabak	31.000.000	31.341.348
Belast. op gouden en zilverw.	600.000	497.374
Omzetbelasting	81.500.000	54.416.670
Couponbelasting	5.400.000 *)	4.116.856
Rechten en boeten van zegel	15.860.000	17.509.253
Rechten en boeten v. registr.	10.000.000	11.302.456
Rechten en boeten v. succes- sie, v. overgang bij overlij- den en v. schenking	30.400.000	34.840.211
Opbrengst der loodsgelden	3.500.000	3.629.940
Totaal	493.747.500	457.910.578

*) Nader gewijzigd ingevolge de wet van 27 December 1934 (Stbl. No. 683) houdende wijziging van de Middelenwet van het dienstjaar 1934.

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET VERKEERSFONDS.

	2.221.097	11.341.870	7.958.327
Motorrijtuigenbelasting			
Rijwielbelasting	22.967	114.905	119.978
Totaal	2.244.064	11.456.775	8.078.305

INKOMSTEN TEN BATE VAN HET GEMEENTEFONDS.

	Dienst 1934/1935 Zuiver bedrag der kohieren tot en met de maand Mei 1935	Zuiver bedrag der ko- hieren voor den dienst 1933/34 tot en met de zelfde maand van 1934
Gemeente.f.belast.	55.621.853	59.928.107
Tijd.opc.o.d.gem.f.b.	20.940.372	22.799.203
Opv.verm.t.get.v.50	5.413.291	5.671.759
Tijd.opc.o.d.verm.b.	3.247.975	3.403.055

OVERZICHT VAN DE INKOMSTEN TEN BATE VAN HET WERKLOOSHEIDSSUBSIDIEFONDS.

Dienst 1935/1936.

	Bedrag van raming	Zuiver bedrag kohieren tot en met de maand Mei 1935
Grondbelasting (veertig ten hon- derd van de hoofdsom)	9.840.000	9.806.747
Personeele belasting (tachtig ten honderd van de hoofdsom naar den eersten, tweeden en derden grondslag)	20.500.000	12.202.931
Gemeentefondsbelasting (vijf en twintig opcenten op de hoofd- som)	13.525.000	131.330
Vermogensbelasting (twintig op- centen op de hoofdsom)	2.260.000	18.440
Inkomstenbelasting (tien opcen- ten op de hoofdsom)	5.100.000	44.340
Totaal	51.225.000	22.203.788

HYPOTHEEKRENTEN IN NEDERLAND.

	Am- sterdam	Arnhem	Den Haag Volle eigen- dom	Den Haag Erfp. pacht	Middel- burg	Rotter- dam	Zwolle
1933	4.67	4.98	4.93	5.01	4.98	4.70	4.89
1934	4.49	4.65	4.69	4.95	4.89	4.52	4.65
Jan. 1934	4 $\frac{1}{2}$ ¹⁾	5	5	5	5	4.50	4 $\frac{1}{2}$
Febr.	4 $\frac{1}{2}$	5	4.69	5	5	4.68	5
Mrt.	4 $\frac{1}{2}$	5	4.64	5	5	4.55	5
April	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	4.70	5	5	4.50	4 $\frac{1}{2}$ -5 ²⁾
Mei	4 $\frac{1}{2}$	4 $\frac{1}{2}$	5	5	5	4.50	4 $\frac{1}{2}$ -5
Juni	4.55 ³⁾	4 $\frac{1}{2}$	4.50	—	5	4.50	4.50
Juli	4.50	4 $\frac{1}{2}$	4.78	5	5	4.50 ⁴⁾	4 $\frac{1}{2}$ -5
Aug.	4.42	4 $\frac{1}{2}$	4.50	5	5	4.56	4 $\frac{1}{2}$ -5
Sept.	4.33	4 $\frac{1}{2}$	4.75	—	5-4 $\frac{1}{2}$	4.50	4 $\frac{1}{2}$ -5
Oct.	4.37 ⁵⁾	4 $\frac{1}{2}$	4.50	4.92	4 $\frac{1}{2}$	4.50	—
Nov.	4.25	4 $\frac{1}{2}$	4.59	4.87	4 $\frac{1}{2}$	4.50	4- $\frac{1}{2}$
Dec.	4.25	4 $\frac{1}{2}$	4.58	4.75	4 $\frac{1}{2}$	4.47	4- $\frac{1}{2}$
Jan. 1935	4.42	4 $\frac{1}{2}$	4.50	5	4 $\frac{1}{2}$	4.36	4- $\frac{1}{2}$
Febr.	4.42	4 $\frac{1}{2}$	4.65	4.76	4 $\frac{1}{2}$	4.23	4- $\frac{1}{2}$
Maart	4.50	4 $\frac{1}{2}$	4.67	4.78	4 $\frac{1}{2}$	4.30	4- $\frac{1}{2}$
April	4.50	4 $\frac{1}{2}$	4.50	4.75	4 $\frac{1}{2}$	4.50	4 $\frac{1}{2}$
Mei	4.37 ⁵⁾	4 $\frac{1}{2}$	4.25	5	4 $\frac{1}{2}$	4.25	4 $\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$

1) Op erfpacht 4 $\frac{1}{2}$ %.2) Bij extra veel overwaarde, b.v. 50 %, bedroeg de rente 4 $\frac{1}{2}$ %.3) Op erfpacht 4 $\frac{1}{2}$ %.

4) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

Nadruk verboden.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUIN-KOLEN- EN ZOUTMIJNEN

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)

	Mei 1935	Jan./Mei 1935	Jan./Mei 1934
Prod. Steenkolen in tonnen	1.011.414	4.888.957	5.075.361
Aantal normale werkdagen	23 ¹⁾	114	128
II. Bruinkolenmijn „Carisborg”			
Netto-productie in tonnen	7.780 ²⁾	37.709	60.789
Aantal normale werkdagen	10	74	99
III. Zoutmijnen. (Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo)			
Aangeleverd:			
Geraff. zout (ton)	5.781	28.272	11.932 ³⁾
Industriezout (,,)			
Afvalzout (,,)			
Aantal normale werkdagen	26	127	51 ³⁾
Aantal arbeiders.	Gezamenl. Steenkolen- mijnen	Bruin- kolenmijn „Carisborg”	Zoutmijnen
1 Juni 1935	(10.145 ⁴⁾ (19.300 ⁶⁾	74	288
1 Juni 1934	(10.565 ⁴⁾ (20.909 ⁶⁾	84	254

1) Op erfpacht 4 $\frac{1}{2}$ %.2) Bij extra veel overwaarde, b.v. 50 %, bedroeg de rente 4 $\frac{1}{2}$ %.3) Op erfpacht 4 $\frac{1}{2}$ %.

4) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

5) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

6) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

7) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

8) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

9) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

10) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

11) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

12) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

13) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

14) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

15) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

16) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

17) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

18) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

19) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

20) Voor hypotheeken tot een gezamenlijk bedrag van f 34.500.— en 4.25 % voor een hypotheek van f 10.000.—

STATISTIEKEN.

BANKDISCONTOS.

Ned. Disc Wissels. 5	1 Juni '35	Lissabon	5	13 Dec. '34
Bk. Bel. Binn. Eff. 5½	1 Juni '35	Londen	2	30 Juni '32
Vrsch. in R.C. 5½	1 Juni '35	Madrid	5½	6 Nov. '34
Athene	7 14 Oct. '33	N.-York F.R.B. 1½	1	1 Feb. '34
Batavia	4½ 3 Juni '35	Oslo	3½	22 Mei '33
Belgrado	5 1 Febr. '35	Parijs	5	20 Juni '35
Berlijn	4 22 Sept. '32	Praag	3½	25 Jan. '33
Boekarest	4½ 15 Dec. '32	Pretoria	3½	15 Mei '33
Brussel	2 16 Mei '35	Rome	3½	25 Mrt. '35
Budapest	4½ 17 Oct. '32	Stockholm	2½	1 Dec. '33
Calcutta	3½ 16 Febr. '33	Tokio	3.65	2 Juli '33
Dantzig	6 1 Mei '35	Weenen	4	23 Febr. '35
Helsingfors	4 3 Dec. '34	Warschau	5	26 Oct. '33
Kopenhagen	2½ 1 Dec. '33	Zwits. Nat. Bk. 2½	3	3 Mei '35

OPEN MARKT.

	1935				1934	1933	1914
	22 Juni	17/22 Juni	11/15 Juni	3/8 Juni			
Amsterdam Partic. disc.	4½/8	4½/8-5	4½/4-4¾/4	7/8	5/8	2-¼/4	3½/8-3½/8
Prolong.	—	3¼/4-4	3¼/4-4½/2	3¾/4-4	1	1¾/4	2¼/4-3¼/4
Londen Daggeld...	1½-1	1½-1	1½-1	1½-1	¾/4-1	1¼-1	1¼-2
Partic. disc.	13½/8-7/8	3¼/4-7/8	5/8-¾/4	9/16-5/8	7/8-15/16	1½-5/8	4¼/4-3¼/4
Berlijn Daggeld...	3-¼/4	2¾/4-3¼/4	2¾/4-3¼/8	2¾/4-3¼/2	3¾/8-5½/8	4½/8-5½/4	—
Maandgeld	2¾/4-3¼/8	2¾/4-3¼/8	2¾/4-3¼/8	2¾/4-3¼/8	3¾/4-5½/2	4½/2-6	—
Part. disc.	3	3	3	3	3¾/4	3¾/8	2½/8-1½/4
Warenw...	4-¼/4	4-¼/4	4-¼/4	4-¼/4	4-¼/2	4-¼/2	—
New York Daggeld 1)	¾/4	¾/4	¾/4	¾/4	1	1	1¾-2½/2
Partic. disc.	¾/16	¾/16-5/16	¾/16	¾/16	¾/16	5/8	—

1) Koers van 21 Juni en daaraan voorafgaande weken t/m. Vrijdag. 2) 10/15 Juni.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York*)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
18 Juni 1935	1.47 7/16	7.25 ¾	59.32 ½	9.73 ½	24.89	100 ½
19 " 1935	1.47 5/16	7.26 ¾	59.32 ½	9.73 ½	24.92 ½	100 ½
20 " 1935	1.47 1/8	7.25 1/8	59.30	9.72 ½	24.89	100 ½
21 " 1935	1.47 ¼	7.26 ¾	59.27 ½	9.73 ½	24.90	100 ½
22 " 1935	1.47	7.25 ¾	59.27 ½	9.72 ½	24.90	100 ½
24 " 1935	1.46 5/16	7.25 5/8	59.23	9.72 ½	24.79	100 ½
Laagste d.w.1)	1.46 ¾	7.24 ¾	59.20	9.71	24.79	100
Hoogste d.w.1)	1.47 5/8	7.27 ¾	59.45	9.74	24.97 ½	100 ½
Muntpariteit	2.4878	12.1071	59.263	9.747	34.592	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Mi'aan **)	Madrid **)
18 Juni 1935	48.17	—	6.17	1.48	12.07 ½	20.20
19 " 1935	48.15	—	6.17	1.48	12.16	20.18
20 " 1935	48.17	—	6.17 ½	1.48	12.16	20.16
21 " 1935	48.14	—	6.17	1.48	12.15	20.17 ½
22 " 1935	48.11	—	6.17	1.48	—	—
24 " 1935	48.10	—	6.16	1.48	12.16	20.17 ½
Laagste d.w.1)	48.05	28.05	6.14	1.45	12.05	20.10
Hoogste d.w.1)	48.22 ½	28.10	6.19	1.50	12.20	20.30
Muntpariteit	48.003	35.007	7.371	1.488	13.094	48.52

*) Notering te Amsterdam. **) Not. te Rotterdam. 1) Part. opgave. In 't 1ste of 2de No. van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
18 Juni 1935	4.93 ¾	6.60 7/8	40.33	67.92
19 " 1935	4.93 ¾	6.60 7/8	40.32	67.99
20 " 1935	4.93 3/8	6.61 ¾	40.37	68.05
21 " 1935	4.94	6.61 ¾	40.40	68.10
22 " 1935	4.94	6.61 7/8	40.35	68.07
24 " 1935	4.95 1/8	6.63 7/8	40.42	68.30
25 Juni 1934	5.03	6.59 ¾	38.25	67.82
Muntpariteit ..	4.86	3.90 3/8	23.81 ¾	40 1/10

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	8 Juni 1935	15 Juni 1935	17/22 Juni 1935 Laagste	22 Juni 1935 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ¾	97 ¾	97 3/8	97 5/8
Athene	Dr. p. £	512	517	514	516
Bangkok	Sh. p. tical	1/10 1/4	1/10 1/8	1/10 1/8	1/10 1/8
Budapest ..	Pen. p. £	16 1/2	16 1/2	16 1/2	16 1/2
Buenos Aires 1)	p. peso p. £	18.70	18.75	18.60	18.88
Calcutta	Sh. p. rup.	1/6 1/8	1/6 1/8	1/6 3/32	1/6 5/32
Constantin ..	Piast. p. £	605	610	608	610
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/4 3/10	2/4 3/8	2 3/10	2/4 5/8
Kobe	Sh. p. yen	1/2 1/8	1/2 1/8	1/2 1/10	1/2 3/16
Lissabon	Escu. p. £	110 1/8	110 1/8	109 7/8	110 3/8
Mexico	\$ per £	17 ¾	17 ¾	17 ¾	18 ¾
Montevideo 2)	d. per £	19 ¾	19 ¾	19 ¾	20
Montreal ..	\$ per £	4.91 ¾	4.94 3/8	4.92 ¾	4.94 ¾
Riod. Janeiro 3)	d. per Mil.	2 5/8	2 5/8	2 1/10	2 5/8
Shanghai ..	Sh. p. tael	1/7 15/16	1/8	1/7 7/8	1/8 ¾
Singapore ..	id. p. \$	2/4 1/10	2/4 1/32	2 3/10	2 3/10
Valparaiso 4)	\$ per £	118	118	118	118
Warschau ..	Zl. p. £	26	26 ¾	25 ¾	26 ¾

1) Offic. not. 15 laten, gem. not., welke importeurs hebben te betalen, 7 Juni 17. 2) Offic. not. 7 Juni 39 3/4; 12 Juni 39 1/2; 17 Juni 39 1/4; 3) Id. 11 Mrt. 4¼. 4) 90 dg. Vanaf 28 Aug. laatste „export“ notering.

ZILVERPRIJS

Londen 1)	N.York 2)	Londen
18 Juni 1935 ..	32 1/10	72 ¾
19 " 1935 ..	32 3/16	72
20 " 1935 ..	32 5/16	72
21 " 1935 ..	32 1/8	72
22 " 1935 ..	—	72
24 " 1935 ..	31 ¾	70 ¾
25 Juni 1934 ..	20 3/8	45 ¾
27 Juli 1914 ..	24 1/16	59

GOUDPRIJS 3)

Londen	
18 Juni 1935 ..	141/2
19 " 1935 ..	140/11 ½
20 " 1935 ..	141/1 ½
21 " 1935 ..	141/2 ½
22 " 1935 ..	141/1
24 " 1935 ..	140/11 ½
25 Juni 1934 ..	138/1
27 Juli 1914 ..	84/10 ¾

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

Vorderingen.	15 Juni 1935	22 Juni 1935
Saldo van 's Rijks Schatkist bij De Nederlandsche Bank	f 5.777.711,73	f 5.454.907,03
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten Voorschotten op ultimo Mei 1935 a/d. gemeent. verstr. op a. haar uit te keeren hoofds. der pers. bel., aand. in de hoofds. der grondbel. ender gem. fondsbel., alsmede opc. op die belastingen en op de vermogensbelasting Voorschotten aan Ned.-Indië	" 410.760,91	" 431.482,67
Id. aan Suriname	" 4.772.574,31	" 4.772.574,31
Id. aan Curaçao	" 145.406.820,89	" 140.088.332,27
Kasvord. weg. creditverstr. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand ..	" 12.052.790,59	" 12.141.796,50
Saldo der postrek. v. Rijkscomptabellen Vord. op het Alg. Burg. Pensioenfond(s) 1) Vord. op andere Staatsbedrijven 1) ..	" 1.752.380,48	" 1.907.319,92
Verstr. t. laste der Rijksbegr. kasgeldleeningen aan gemeenten (saldo) ..	" 118.989.818,10	" 119.039.914,11
Verplichtingen.		
Voorshot door De Ned. Bank ingev. art. 16 van haar octrool verstrekt Schatkistbiljetten in omloop	f 406.417.000,—	f 406.217.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 67.530.000,—	" 67.530.000,—
Zilverbons in omloop	" 1.235.500,50	" 1.232.816,50
Schuld op ultimo Mei 1935 aan de gem. weg. a. h. uit te keeren hoofds. d. pers. bel., aand. i. d. hoofds. d. grondbel. e. d. gem. fondsbel. alsmede opc. op die bel. en op de verm. bel.	—	—
Schuld aan het Alg. Burg. Pensioenf. 1) Id. a. h. Staatsbedr. der P.T. en T. 1) ..	" 95.527.176,95	" 91.401.539,08
Id. aan andere Staatsbedrijven 1) ..	" 719.569,47	" 599.569,47
Id. aan diverse instellingen 1) ..	" 118.417.466,01	" 118.426.128,81

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen.	15 Juni 1935	22 Juni 1935
Saldo Javasche Bank	f 9.542.000,—	f 6.512.000,—
Saldo b. d. Postchèque- en Girodienst Betaalmiddelen in 's Lands kas	" 897.000,—	" 1.837.000,—
Verplichtingen.		
Voorshot 's Rijks kas e. a. Rijksinstell. Schatkistpromessen	" 145.407.000,—	" 140.088.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds. Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank. Voorshot van de Javasche Bank	" 750.000,—	" 750.000,—
	" 69.000,—	" 226.000,—
	" 756.000,—	" 664.000,—

SURINAAMSCH BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opsch. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
1 Juni 1935 ..	794	1.196	473	595	1.724
25 Mei 1935 ..	798	1.058	430	626	1.697
18 " 1935 ..	799	1.093	414	621	1.707
11 " 1935 ..	789	1.112	440	612	1.684
4 " 1935 ..	790	1.164	426	609	1.717
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluftp. der activa.

STATISTISCH OVERZICHT

	GRANEN EN ZADEN										TUINBOUWARTIKELEN						VLEESCH			
	TARWE 80 K.G. La Plata loco Rotterdam/A'dam per 100 K.G. 1)		ROGGE 74 K.G. Bahia Blanca loco R'dam/A'dam per 100 K.G. 2)		MAIS La Plata loco R'dam/A'dam per 2000 K.G.		GERST 64/65 K.G. La Plata loco Rotterdam/A'dam per 2000 K.G. 4)		LIJNZAAD La Plata loco R'dam/A'dam per 1960 K.G.		(Loosduinen)						RUND- VLEESCH (versch) Gem.v. 3kw. per 100 K.G. Rotterdam		VARKENS- VLEESCH (versch) per 100 K.G. Rotterdam	
	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f.	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1925	17,20	100,0	13,07	100,0	231,50	100,0	236,00	100,0	462,50	100,0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1926	15,90	92,4	11,75	89,9	174,25	75,3	196,75	83,4	360,50	77,9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1927	14,75	85,8	12,47	95,4	176,00	76,0	237,00	100,4	362,50	78,4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1928	13,47	78,3	13,15	100,6	226,00	97,7	228,50	96,8	363,00	78,5	26,47	100,0	23,08	100,0	5,83	100,0	93,—	100,—	77,50	100,—
1929	12,25	71,2	10,87	83,2	204,00	88,1	179,75	76,2	419,25	90,6	26,32	99,4	23,83	103,3	7,60	130,3	96,40	103,7	93,12	120,—
1930	9,67	56,3	6,22	47,6	136,75	59,1	111,75	47,4	356,00	77,0	16,32	61,7	18,28	79,2	3,51	60,2	108,—	116,1	72,90	94,—
1931	5,55	32,3	4,55	34,8	84,50	36,5	107,25	45,4	187,00	40,4	18,49	69,9	16,89	73,2	4,33	74,3	88,—	94,6	48,—	61,—
1932	5,22	30,4	4,62	35,4	77,25	33,4	100,75	42,7	137,00	29,6	16,71	63,1	11,87	51,4	3,57	61,2	61,—	65,6	37,50	48,—
1933	5,02	29,2	3,55	27,2	68,50	29,6	70,00	30,0	148,00	32,0	14,47	54,7	9,96	43,2	1,86	31,9	52,—	55,9	49,50	63,—
1934	3,67	21,4	3,32	25,4	70,75	30,6	75,75	32,1	142,50	30,8	11,72	44,3	8,78	38,0	2,52	43,2	61,50	66,1	46,65	60,—
Jan. 1934	4,75	27,6	3,10	23,7	65,25	28,2	58,00	24,6	144,25	31,2	—	—	—	—	—	—	62,50	67,2	53,75	69,—
Febr. "	3,40	19,8	2,77	21,2	65,25	28,2	58,50	24,8	133,00	28,8	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	53,50	69,—
Maart "	3,25	18,9	2,72	20,8	70,75	30,6	58,75	24,9	132,00	28,5	—	—	—	—	—	—	61,75	66,4	50,50	65,—
April "	3,20	18,6	2,70	20,7	70,50	30,5	56,75	24,0	136,50	29,5	17,03	64,3	12,20	52,9	4,61	79,1	63,50	68,3	49,12	63,—
Mei "	3,32	19,2	2,87	21,9	62,00	26,8	63,00	26,7	154,50	33,4	12,77	48,2	11,20	48,5	2,09	35,8	65,75	70,7	47,50	61,—
Juni "	3,67	21,4	3,17	24,3	65,00	28,1	74,75	31,7	156,50	33,8	5,35	20,2	2,93	12,7	0,85	14,6	63,25	68,0	43,75	56,—
Juli "	3,80	22,1	3,30	25,3	71,50	30,9	78,75	33,4	151,25	32,7	—	—	—	—	—	—	63,—	67,7	44,62	57,—
Aug. "	4,37	25,4	4,27	32,7	83,25	36,0	93,50	39,6	159,25	34,4	—	—	—	—	—	—	63,95	68,8	43,30	55,—
Sept. "	4,—	23,3	4,15	31,7	77,25	33,4	93,25	39,5	145,50	31,5	—	—	—	—	—	—	63,55	68,3	42,62	55,—
Oct. "	3,50	20,3	3,70	28,3	69,50	30,0	93,50	39,6	135,25	29,2	—	—	—	—	—	—	60,70	65,3	42,12	54,—
Nov. "	3,50	20,3	3,45	26,4	71,25	30,8	89,25	37,8	127,75	27,6	—	—	—	—	—	—	53,75	57,8	44,50	57,—
Dec. "	3,45	20,1	3,55	27,2	76,25	32,9	91,00	38,6	134,00	29,0	—	—	—	—	—	—	53,15	57,2	44,65	57,—
Jan. 1935	3,30	19,2	3,52	27,0	74,25	32,1	89,25	37,8	137,25	29,7	—	—	—	—	—	—	53,62	57,7	45,62	58,—
Febr. "	3,20	18,6	3,37	25,8	68,00	29,4	71,25	30,2	124,25	26,9	—	—	—	—	—	—	51,90	55,8	47,55	61,—
Maart "	3,20	18,6	3,07	23,5	67,75	29,3	64,00	27,1	120,50	26,1	—	—	—	—	—	—	51,40	55,3	51,20	66,—
April "	4,07	23,7	2,95	22,6	70,75	30,6	66,75	28,0	125,00	27,0	10,81	40,8	11,21	48,6	3,27	56,1	51,92	55,8	50,25	64,—
Mei "	4,05	23,5	2,90	22,2	59,90	25,9	67,25	28,5	125,50	27,1	8,98	33,9	7,14	30,9	2,46	42,2	50,80	54,6	48,50	62,—
3 Juni "	4,—	23,3	3,—	22,9	57,00	24,6	72,00	30,5	126,00	27,2	5,20	19,6	3,71	16,1	1,36	23,3	50,—	53,8	46,—	59,—
11 "	4,10	23,8	2,95	22,6	59,00	25,7	74,00	31,4	126,00	27,2	3,90	14,7	1,53	6,6	1,—	17,2	49,—	52,7	46,—	59,—
17 "	4,—	23,3	2,85	21,8	57,50	24,8	78,00	33,1	122,00	26,2	5,32	20,1	1,20	5,2	—	—	48,—	51,6	46,—	59,—
24 "	4,—	23,3	2,80	21,4	56,00	24,2	76,00	32,2	123,00	26,6	3,86	14,6	1,64	7,1	0,50	8,6	—	—	—	—

1) Men zie voor de toelichting op dezen staat de nos. van 8, 15 Aug. 1928, 25 Febr. 1931 en 15 Febr. 1933. 2) Tot Jan. 1931 Hard Winter No. 2 van Jan. 1931 tot 16 Dec. 1929 tot 26 Mei 1930 74/5 K.G. Hongaarsche vanaf 26 Mei 1930 tot 23 Mei 1932 74 K.G. Zuid-Russische; van 23 Mei 1932 tot 2 Oct. 1933 No. 2 Canada. 3) Tot Jan. 1931 Canada. Van 19 Sept. '32 tot 24 Juli '33 62/63 K.G. Z.-Russ. 4) De jaargemiddelden zijn berekend uit de gemiddelde prijzen van April, Mei en Juni van het betreffende jaar.

Vervolg STATISTISCH OVERZICHT

	MINERALEN						TEXTIELGOEDEREN										DIVERSEN			
	STEENKOLEN Westfaalsche/ Hollandsche bunkerkolen, ongezeefd f.o.b. R'dam/A'dam per 1000 K.G.		PETROLEUM Mid. Contin. Crude 33 t/m 33.90 Bé s. g. per barrel		BENZINE Gulf exp. 64/660 §cts. per U.S. gallon		KATOEN						WOL gekamde Australische, Merino, 64's Av. loco Bradford per lb.		WOL gekamde Australische, Crossbred Col- onial Carded, 50's Av. loco Bradford per lb.		KOE- HUIDEN Gaaf, open kop 57-61 pnd.		KALK- SALPETER Gld. per 100 K.G. netto	
	f.	%	f.	%	§cts.	%	§ cts.	%	pence	%	pence	%	pence	%	pence	%	f.	%	f.	%
1925	10,80	100,0	1,68	100,0	14,86	100,—	23,25	100,0	29,27	100,—	9,35	100,—	55,00	100,0	29,50	100,0	34,70	100,0	12,—	100,0
1926	17,90	165,7	1,89	112,5	13,65	91,9	17,55	75,5	29,24	55,5	6,30	67,4	47,25	85,9	24,75	83,9	28,46	82,0	11,61	96,8
1927	11,25	104,2	1,30	77,4	14,86	100,—	17,50	75,3	16,78	57,3	7,27	77,8	48,50	88,2	26,50	89,8	40,43	116,5	11,48	95,7
1928	10,10	93,5	1,20	71,4	9,98	67,2	20,00	86,0	19,21	65,6	7,51	80,4	51,50	93,6	30,50	103,4	47,58	137,1	11,48	95,7
1929	11,40	105,6	1,23	73,2	10,—	67,3	19,15	82,4	17,05	58,2	6,59	70,5	39,—	70,9	25,25	85,6	32,25	92,9	10,60	88,3
1930	11,35	105,1	1,12	66,7	8,77	59,0	13,55	58,3	12,—	41,0	3,92	41,9	26,75	48,6	16,25	55,1	25,36	73,1	9,84	82,0
1931	10,05	93,1	0,58	34,5	5,04	33,9	8,60	37,0	7,33	25,0	3,08	33,0	21,50	39,1	12,00	40,7	18,65	53,7	8,61	71,8
1932	8,00	74,1	0,81	48,2	4,50	30,3	6,45	27,7	5,21	17,8	3,11	33,3	16,00	29,1	8,50	28,8	11,15	32,1	6,15	51,3
1933	7,00	64,8	0,45	26,8	3,61	24,3	6,75	29,0	5,13	17,5	2,78	29,7	19,25	35,0	9,50	32,2	13,26	38,2	6,18	51,5
1934	6,20	57,4	0,63	37,5	2,88	19,4	7,35	31,6	5,32	18,2	2,68	28,7	19,25	35,0	10,25	34,7	12,07	34,8	6,11	50,9
Jan. 1933	7,05	65,3	0,53	31,5	4,16	28,0	6,15	26,5	5,13	17,5	2,95	31,6	15,75	28,6	8,25	28,0	11,50	33,1	6,30	52,6
Febr. "	7,20	66,7	0,38	22,6	3,97	26,7	6,10	26,2	4,98	17,0	2,78	29,7	15,50	28,2	8,25	28,0	10,38	29,9	6,40	53,3
Maart "	7,25	67,1	0,38	22,6	3,87	26,1	6,40	27,5	4,97	17,0	2,77	29,6	15,25	27,7	7,75	26,3	10,75	31,0	6,40	53,3
April "	7,25	67,1	0,37	22,7	3,67	24,7	6,65	28,6	5,18	17,7	2,68	28,7	15,75	28,6	7,75	26,3	11,25	32,4	6,40	53,3
Mei "	7,15	66,2	0,25	14,0	2,95	19,9	7,30	31,4	5,60	19,1	3,07	32,8	17,00	30,9	8,25	28,0	12,25	35,3	6,40	53,3
Juni "	7,15	66,2	0,25	15,2	3,02	20,3	7,85	33,8	5,85	20,0	3,25	34,8	18,50	33,6	9,00	30,5	15,75	45,4	6,40	53,3
Juli "	7,05	65,3	0,41	24,4	3,33	22,4	7,60	32,7	5,76	19,7	3,20	34,2	20,75	37,7	9,75	33,1	16,—	46,1	6,40	53,3
Aug. "	6,95	64,4	0,37	22,0	3,37	22,7	6,90	29,7	5,39	18,4	2,91	31,1	20,75	37,7	9,75	33,1	14,75	42,5	5,80	48,3
Sept. "	6,85	63,4	0,52	31,0	3,50	23,6	6,60	28,4	4,70	16,1	2,54	27,2	21,50	39,1	10,50	35,6	15,13	44,1	5,85	48,8
Oct. "	6,60	61,1	0,66	39,3	4,04	27,2	6,40	27,5	4,55	15,5	2,48	26,5	20,75	37,7	10,75	36,4	14,50	41,8	5,90	49,2
Nov. "	6,75	62,5	0,66	39,3	3,72	25,0	6,25	26,9	4,63	15,8	2,39	25,6	23,75	43,2	12,00	40,7	13,38	38,6	5,95	49,6
Dec. "	6,95	64,4	0,67	39,9	3,75	25,2	6,50	28,0	4,89	16,7	2,38	25,5	25,00	45,5	13,25	44,9	13,50	38,9	6,—	50,0
Jan. 1934	6,65	61,6	0,66	39,3	3,74	25,2	7,10	30,5	5,47	18,7	2,59	27,7	27,00	49,1	14,75	50,0	13,—	37,5	6,15	51,3
Febr. "	6,30	58,3	0,64	38,1	3,25	21,9	7,50	32,3	5,64	19,3	2,68	28,7	23,75	43,2	12,75	43,2	13,—	37,5	6,20	51,7
Maart "	6,25	57,9	0,63	37,5	3,05	20,5	7,40	31,8	5,50	18,8	2,76	29,5	23,25	42,3	11,75	39,8	12,50	36,0	6,25	52,1
April "	6,30	58,3	0,62	36,9	2,79	18,8	6,95	29,9	5,											

AN GROOTHANDELSPRIJZEN

	ZUIVEL EN EIENEN										METALEN												
	BOTER per K.G. Leeuwarder Comm. Noteering	BOTER p.K.G. Heffing Crisis Zuivel-Centr.	KAAS Edammer Alkmaar Fabrieks-kaas kl. m/merk per 50 K.G.	EIEREN Gem. not. Eiermijn Roermond p. 100 st.	KOPER Standaard Locoprijzen Londen per Eng. ton	LOOD Locoprijzen Londen per Eng. ton	TIN Locoprijzen Londen per Eng. ton	IJZER Cleveland Foundry No. 3 f.o.b. Middlest. per Eng. ton	GIETERIJ-IJZER (Lux III) p. Eng. t. f.o.b. Antwerpen	ZINK Locoprijzen Londen per Eng. ton	GOUD cash Londen per ounce fine	ZILVER cash Londen per Standard Ounce											
1925	2.31	100.0	56.00	9.18	100.0	62.1/6	100.0	36.8/6	100.0	26.1/7-	100.0	73/-	100.0	67/-	100.-	36.3/6	100.-	85/6	100.-	32 1/8	100.0		
1926	1.98	85.7	43.15	77.1	8.15	88.8	58.1/-	93.5	31.1/6	85.3	290.17/6	111.1	86/6	118.5	68/8	102.5	34.2/6	94.3	85/-	99.5	28 1/8	89.3	
1927	2.03	87.9	43.30	77.3	7.96	86.7	55.14/-	89.7	24.4/-	66.4	290.4/-	110.8	73/-	100.0	64/6	96.3	28.10/-	78.8	85/-	99.5	26 3/4	83.3	
1928	2.11	91.3	48.05	85.8	7.99	87.0	63.16/-	102.8	21.1/-	57.8	227.5/-	86.8	66/-	90.4	62/8	93.5	25.5/6	69.9	85/-	99.5	26 1/8	81.1	
1929	2.05	88.7	45.40	81.1	8.11	88.3	75.14/-	121.9	23.5/-	63.8	203.15/6	77.8	70/6	96.6	68/9	102.6	24.17/6	68.8	85/-	99.5	24 7/8	76.2	
1930	1.66	71.9	38.45	68.7	6.72	73.2	54.13/-	88.0	18.1/6	49.6	142.5/-	54.3	67/-	91.8	59/6	88.8	16.17/-	46.6	85/-	99.5	17 1/8	55.4	
1931	1.34	58.0	31.30	56.9	5.35	58.3	36.5/-	58.4	12.1/-	33.1	110.1/-	42.0	55/-	75.3	47/6	70.9	11.10/6	31.9	92/6	108.2	13 3/8	41.6	
1932	0.94	40.7	22.70	40.5	4.14	45.1	22.17/-	36.8	8.12/-	23.6	97.2/-	37.1	42/-	57.5	37/-	55.2	9.16/-	27.1	118/-	138.0	12 7/8	40.1	
1933	0.61	26.4	20.20	36.1	3.71	40.4	22.2/6	35.6	7.17/6	21.6	131.18/-	50.1	41/-	56.2	35/-	52.2	10.12/6	29.4	124.7 3/4	145.8	12 3/8	38.5	
1934	0.45	19.5	18.70	33.4	3.45	37.6	18.14/6	30.2	6.15/6	18.6	141.19/6	54.2	40/-	54.8	33/7	50.1	8.9/-	23.4	137.7 3/4	161.0	13 1/8	40.7	
Jan.'34	0.50	21.6	20.40	36.4	5.05	55.0	21.7/-	34.4	7.7/-	20.2	148.3/-	56.8	39/6	54.1	36/-	53.7	9.12/-	26.5	129/6	151.5	12 3/4	39.7	
Feb.	0.47	20.3	21.55	38.5	3.68	40.1	20.9/6	33.0	7.4/-	19.8	140.13/-	53.7	39/6	54.1	36/5	54.4	9.0/-	24.9	137/1	160.3	12 1/2	38.9	
Mrt.	0.44	19.0	19.90	35.5	2.71	29.5	20.3/-	32.5	7.3/6	19.7	144.15/6	55.3	40/6	55.5	35/3	52.6	9.2/-	25.2	136/8	159.8	12 5/8	39.3	
Apr.	0.42	18.2	17.20	30.7	2.72	29.6	20.14/6	33.4	7.4/6	19.8	150.10/6	57.5	41/6	56.8	34/2	51.0	9.7/6	25.9	135.1 1/2	158.0	12 7/8	38.7	
Mei	0.41	17.7	16.05	28.7	2.54	27.7	20.4/-	32.5	6.16/6	18.7	144.19/6	55.4	40/6	55.5	32/9	48.9	9.2/-	25.2	136/3	159.4	12 1/2	37.5	
Juni	0.41	17.7	19.40	34.6	2.74	29.9	19.18/6	32.1	6.14/-	18.4	140.1/-	53.5	40/6	55.5	31/9	47.4	8.16/-	24.3	137.8 1/2	161.1	12 1/4	38.1	
Juli	0.40	17.3	21.50	38.4	2.81	30.6	18.11/-	29.9	6.14/6	18.5	142.9/-	54.0	40/6	55.5	32/4	48.2	8.6/-	23.7	137.11	161.4	12 3/4	39.7	
Aug.	0.43	18.6	20.90	37.3	3.32	36.2	17.6/-	27.9	6.14/-	18.4	139.7/6	53.2	40/6	54.8	32/6	48.5	8.7/6	23.2	138/6	162.0	13	40.5	
Sept.	0.43	18.6	18.12	32.4	3.31	36.1	16.10/-	26.6	6.5/6	17.2	137.17/-	52.6	39/6	54.1	32/6	48.5	7.17/-	21.7	141/-	164.9	13 3/8	40.9	
Oct.	0.43	18.6	17.37	31.0	3.95	43.0	16.3/-	26.0	6.6/-	17.3	137.19/6	52.7	39/6	54.1	32/6	48.5	7.7/-	20.3	141/10	165.9	14	43.6	
Nov.	0.47	20.3	17.00	30.4	4.52	49.3	16.11/6	26.7	6.8/-	17.6	139.8/-	53.2	40/-	54.8	32/6	48.5	7.7/6	20.4	139.6 1/2	163.2	14 7/8	46.3	
Dec.	0.54	23.4	15.12	27.0	4.07	44.3	16.16/-	27.1	6.6/-	17.3	137.8/6	52.5	39/6	54.1	34/1	50.9	7.4/6	20.0	140.6 1/2	164.4	14 1/8	45.7	
Jan. '35	0.58	25.1	0.90	14.95	26.7	3.12	34.0	16.19/-	27.3	6.5/-	17.2	138.11/-	52.9	39/6	54.1	34/6	51.5	7.6/6	20.4	141/10 1/2	165.9	14 3/4	45.9
Feb.	0.52	22.5	0.95	14.37	25.7	3.20	34.0	16.4/-	26.1	6.4/-	17.0	136.8/-	52.1	39/6	54.1	34/6	51.5	7.3/6	19.8	142/8	166.9	14 1/2	46.1
Mrt.	0.37	16.0	1.02	13.30	23.8	2.74	29.8	16.8/-	26.4	6.7/6	17.5	124.5/6	47.5	38/-	52.1	33/9	50.4	7.0/-	19.4	147/5	172.4	15 3/8	49.0
Apr.	0.37	16.0	1.08	11.50	20.5	2.31	25.2	18.8/-	29.6	7.5/6	20.0	131.0/-	50.0	38/6	52.7	33/6	50.0	7.11/-	20.9	144/5	168.9	18 1/2	56.6
Mei	0.34	14.7	1.10	11.85	21.2	2.38	26.0	20.0/-	32.2	8.6/6	22.9	135.5/6	51.7	39/-	53.4	33/6	50.0	8.15/6	24.3	142.3 1/2	166.4	20	62.3
Juni	0.38	16.5	1.10	12.25	21.9	2.40	26.2	19.2/6	30.8	8.9/-	23.2	136.19/-	52.3	39/6	54.1	33/6	50.0	8.5/-	22.8	142/-	166.1	20 1/8	62.6
Juli	0.40	17.3	1.10	12.50	22.3	2.40	26.2	19.1/-	30.7	9.4/6	25.3	134.2/-	51.2	39/6	54.1	33/6	50.0	9.4/6	22.5	141/10	165.9	19 1/8	62.1
Aug.	0.42	18.2	1.10	12.45	26.7	2.45	26.7	18.3/6	30.1	8.4/6	22.6	136.4/-	52.0	39/6	54.1	33/6	50.0	8.6/-	22.9	141/2	165.1	19 1/2	60.9
Sept.	0.43	18.6	1.10	12.50	26.2	2.40	26.7	18.7/-	29.6	8.7/6	22.6	137.17/-	52.0	39/6	54.1	33/6	50.0	8.7/6	23.2	140.11 1/2	164.9	18 7/8	58.8

Sept. 1932 79 K.G. La Plata; van 26 Sept. 1932 tot 5 Febr. 1934 Manitoba No. 2 3) Tot Jan. 1928 Western; vanaf Jan. 1928 tot 16 Dec. 1929 American No. 2 van n. 1928 Malting; van Jan. 1928 tot 9 Febr. 1931 American No. 2, van 9 Febr. 1931 tot 23 Mei 1932 64/5 K.G. Zuid-Russische. Van 23 Mei—19 Sept. 1932 No. 3 8 Juni. 7) 15 Juni. 8) 21 Juni. 9) 6 Juni. 10) 13 Juni. 11) 20 Juni. 12) 7 Juni. 13) 14 Juni.

AN GROOTHANDELSPRIJZEN.

	BOUWMATERIALEN						KOLONIALE PRODUCTEN											INDEXCIJFER			
	VURENHOUT basis 7" f.o.b. Zweden/Finland per standaard van 4.672 M³.	STEENEN		CACAO		COPRA Ned.-ind. f. m. s. per 100 K.G. Amsterdam	KOFFIE Robusta Locoprijzen Rotterdam per 1/2 K.G.	RUBBER 1) Standaard Ribbed Smoked Sheets loco Londen per lb.	SUIKER Witte kristal-suiker loco R'dam/A'dam per 100 K.G.	THEE Af. N.-I. theev. A'dam gem. pr. Java- en Sumatrathee p. 1/2 K.G.	Grondstoffen	Koloniale producten									
1925	159.75	100	15.50	100	19								100	42/6	100	35.87	100.0	61.375	100.0	2/11.625	100.0
1926	153.50	96.1	15.75	101.6	19.50	102.6	49/-	115.3	34.00	94.8	55.375	90.2	2/-	67.4	17.50	93.3	94.25	111.5	96.0	102.6	102.6
1927	160.50	100.5	14.50	93.5	18.50	97.4	68/-	160.0	32.62	90.9	46.875	76.4	1/6.375	51.6	19.12	102.0	82.75	97.9	87.5	109.1	109.1
1928	151.50	94.8	12.00	77.4	18.50	97.4	57/3	134.9	31.87	88.9	49.625	80.9	-10.75	30.2	15.85	84.5	75.25	89.1	84.6	97.4	97.4
1929	146.00	91.4	14.00	90.3	21.25	111.8	45/10	107.9	27.37	76.3	50.75	82.7	-10.25	28.8	13.00	69.3	69.25	82.0	81.9	85.5	85.5
1930	141.50	88.6	12.50	80.6	20.75	109.2	34/11	82.2	22.62	63.1	32	52.1	-5.875	16.5	9.60	51.2	60.75	71.8	66.0	64.3	64.3
1931	110.75	69.3	10.25	66.1	20.25	106.6	22/5	52.8	15.37	42.9	25	40.7	-3	8.4	8.00	42.7	42.50	50.3	46.8	46.8	46.8
1932	69.00	43.2	9.25	59.7	15.00	78.9	19/6	45.9	13.00	36.2	24	39.1	-1.75	4.9	6.32	33.7	28.25	33.4	36.1	38.0	38.0
1933	73.50	46.0	10.00	64.5	12.75	67.1	15/4	36.0	9.30	25.9	21.10	34.2	-12.25	6.3	5.52	29.5	32.75	38.7	35.2	34.7	34.7
1934	76.50	47.9	8.50	54.8	10.50	55.3	13/6	31.8	6.90	19.2	16.80	27.4	-13.875	10.9	4.07	21.7	40	47.3	34.4	32.1	32.1
Jan. '33	70.00	43.8	9.25	59.7	13.50	71.1	16/6	38.8	11.50	32.1	24	39.1	-1.625	4.6	5.37	28.7	25	29.6	33.2	34.1	34.1
Feb.	70.00	43.8	9.25	59.7	13.00	68.4	15/9	37.1	10.62	29.6	23.75	38.7	-1.5	4.2	5.60	29.9	26.75	31.7	32.1	34.4	34.4
Mrt.	70.00	43.8	9.50	61.3	12.25	64.5	16/3	38.2	10.37	28.9	23.50	38.3	-1.5	4.2	6.00	32.0	26.25	31.1	32.4	34.8	34.8
Apr.	70.00	43.8	9.75	62.6	12.75	67.1	15/5	36.3	9.50	26.5	23.50	38.3	-1.625	4.6	6.07	32.4	27.50	32.5	32.8	34.9	34.9
Mei	70.00	43.8	9.50	61.3	12.50	65.8	16/6	38.8	9.50	26.5	23	37.5	-2	5.6	6.02	32.1	26.50	31.4	34.2		

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 24 Juni 1935.

		Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f Bijbnk. „ Ag. sch. „	29.928.421,81 1.779.467,99 3.105.226,82	f	34.813.116,62
Papier o. h. Buitenl. in disconto				—
Idem eigen portef.	f	785.725,—		
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.				785.725,—
Beleeningen	Hfdbk. f incl. vrsch. Bijbnk. „ in rek.-crt. Ag. sch. „ op onderp.	95.648.282,67 9.803.431,80 42.738.005,74	f	148.189.720,21
Op Effecten	f	142.129.822,15 ¹⁾		
Op Goederen en Spec.		6.059.898,06		148.189.720,21 ¹⁾
Voorschotten a. h. Rijk				—
Munt, Goud	f	113.593.740,—		
Muntmat., Goud		513.468.570,13		
	f	627.062.310,13		
Munt, Zilver, enz.		22.595.083,59		
Muntmat., Zilver..				649.657.393,72 ¹⁾
Belegging van kapitaal, reserves en pensioenfonds		39.580.749,18		
Gebouwen en Meub. der Bank		4.600.000,—		
Diverse rekeningen		3.410.256,58		
Staat d. Nederl. (Wet v. 27/5 '32, S. No. 221)		15.486.148,55		
	f	896.523.109,86		

		Passiva.		
Kapitaal	f	20.000.000,—		
Reservefonds		4.049.884,01		
Bijzondere reserve		5.675.000,—		
Pensioenfonds		9.976.570,10		
Bankbiljetten in omloop		808.477.545,—		
Bankassignatiën in omloop		24.981,51 ²⁾		
Rek.-Cour. { Het Rijk	f	2.987.614,64		
saldo's: { Anderen		44.979.196,77		
		47.966.811,41		
Diverse rekeningen		352.317,83		
	f	896.523.109,86		

Beschikbaar metaalsaldo	f	307.586.638,51
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is		768.966.600,—
Schatkistpapier, rechtstreeks bij de Bank ondergebracht		—

¹⁾ Waarvan aan Nederlandsch-Indië (Wet van 15 Maart 1933, Staatsblad No. 99) f 73.789.100,—
²⁾ Waarvan in het buitenland „ 2.017.834,18

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. Metaal-saldo	Dek- kings perc.
	Munt	Muntmat.				
24 Juni '35	113594	513.469	808.478	47.992	307.587	± 76
17 „ '35	113594	506.259	819.677	45.996	295.951	74
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ¹⁾
24 Juni 1935	34.813	—	148.190	786	3.410
17 „ 1935	37.381	—	162.616	786	3.560
25 Juli 1914	67.947	—	61.686	20.188	509

¹⁾ Onder de activa.

JAVASCHE BANK.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeschb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
22 Juni '35 ¹⁾	123.880		172.710	29.230	43.104
15 „ '35 ²⁾	130.370		175.660	32.440	47.130
25 Mei 1935	103.980	26.392	171.755	30.670	49.401
18 „ 1935	103.979	25.732	173.281	28.779	48.887
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842

Data	Wissels. buiten N.-Ind. betaalb.	Dis- conto's	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek- kings-percentage
22 Juni '35 ¹⁾	2.500	75.090		12.200	61
15 „ '35 ²⁾	1.730	75.700		12.060	63
25 Mei 1935	642	10.834	51.807	11.557	64
18 „ 1935	581	10.964	52.021	11.413	64
25 Juli 1914	6.395	7.259	75.541	2.228	44

¹⁾ Sluitpost activa. ²⁾ Cijfers telegrafisch ontvangen.

BANK VAN ENGELAND.

Data	Metaal	Bankbilj. in circulatie	Bankbilj. in Banking Departm.	Other Securities Disc. and Advances	Securities
19 Juni 1935	193.411	395.730	59.987	5.795	14.127
12 „ 1935	193.419	398.761	53.903	5.872	10.463
22 Juli 1914	40.164		29.317		33.633

Data	Gov. Sec.	Public Dépos.	Other Deposits		Reserve	Dek- kings-perc. ¹⁾
			Bankers	Other Accounts		
19 Juni '35	94.941	13.595	104.026	37.005	57.681	37,3
12 „ '35	92.346	7.789	101.740	35.942	54.657	37,5
22 Juli '14	11.005	14.736		42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Data	Goud	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wissels	Waarv. op het buitenl.	Beleeningen	Renteloos voorschot v. d. Staat
14 Juni '35	70.753	742	3	8.736	1.173	5.290	3.200
7 „ '35	70.725	729	73	9.303	1.173	5.421	3.200
23 Juli '14	4.104	640	—	1.541	8	769	—

Data	Bons v. d. zelfst. amort. k.	Diver- sen ¹⁾	Circulatie	Rekg. Courant		
				Staat	Zelfst. amort.k.	Parti- culieren
14 Juni '35	5.805	2.353	81.373	169	2.720	10.997
7 „ '35	5.805	2.381	82.125	185	2.624	11.239
23 Juli '14	—	—	5.912	401	—	943

¹⁾ Sluitpost activa.

DUITSCHÉ RIJKSBANK.

Data	Goud.	Daarvan bij bai- tent. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Beleeningen
15 Juni 1935	84,0	22,1	4,0	3.594,4	38,2
7 „ 1935	83,1	22,0	4,0	3.697,6	47,1
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
15 Juni 1935	336,9	659,3	3.594,6	771,9	211,4
7 „ 1935	337,3	653,8	3.732,3	735,1	205,8
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,—	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 15, 7 Juni Mei, resp. 46, 40 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË (in Belga's).

Data 1935	Goud Munt en metaal	Munt en diversen	Binnen- en buitenlandsche wissels	Beleeningen op Belgische Staatsfondsen	Voorschot aan den Staat	Overheids- fondsen	Circulatie	Rekg. Crt.	
								Schatkist	Partic.
20 Juni	3.609	64	1.479	113	166	40	4.044	44	1.370
13 „	3.607	62	1.497	108	166	40	4.072	23	1.372

FEDERAL RESERVE BANKS.

Data	Goudvoorraad		"Other cash" ²⁾	Wissels	
	Totaal bedrag	Goud-certifi- caten ¹⁾		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
5 Juni	5.931,5	5.909,3	223,0	8,1	4,7
29 Mei '35	5.890,5	5.868,3	219,9	8,3	4,7

Data	Belegd in U. S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circula- tie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. ³⁾	Algem. Dek- kings- perc. ⁴⁾
5 Juni	2.430,2	3.182,0	5.206,1	146,6	73,4	—
29 Mei '35	2.430,3	3.171,7	5.163,4	146,7	73,3	—

¹⁾ Deze certificaten werden door de Schatkist aan de Reserve Banken gegeven voor de overname van het goud, toen de \$ op 31 Jan. '34 van 100 op 59.06 cents werd gedevalueerd.

²⁾ „Other Cash“ does not include Federal Reserve Notes or a Bank's own Federal Reserve bank notes.

³⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeschbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ⁴⁾ Verhouding totalen voorraad muntmateriaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Data	Aantal leening.	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
29 Mei '35	1	7.612	10.859	3.662	20.225	4.497
22 „ '35	—	7.599	10.880	3.663	20.247	4.529

De posten van De Ned. Bank, de Javascche Bank en de Bank of Eng- land zijn in duizenden, alle overige posten in miljoenen van de be- treffende valuta.

